

สมดุคชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ

โดย

นายนิธิวัฒน์ สุขเกษม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

NORMAL LIFE BALANCE BUT ABNORMAL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

58001205 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : พฤติกรรมภายนอก, สภาวะจิตใจภายใน

นาย นันทวัฒน์ สุขเกษม: สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ : ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ อธิธิพล ตั้งโฉลก

มนุษย์ทุกคนนั้นล้วนมีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก ทั้งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ก่อเกิดเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา กฎระเบียบข้อบังคับ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดวิถีคิด และรูปแบบในการดำเนินชีวิต

ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดสภาวะภายในจิตใจ ซึ่งเกิดจากเหตุปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยใช้เทคนิค วิธีการสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา วิถีคิด ซึ่งถ่ายทอดสภาวะนี้ออกมาในรูปแบบผลงานจิตรกรรมแนวแสดงอารมณ์ ในภาพของคนในพื้นที่ห้อง หรือสถานที่ส่วนตัว เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการแทนพื้นที่ห้องส่วนตัว กับพื้นที่ภายในจิตใจของบุคคลนั้น

ผลงานจิตรกรรมชุด “สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” จะเห็นได้ว่ารูปคนในผลงานแสดงสภาวะอารมณ์ในทางลบ มีการให้ค่าน้ำหนักของเนื้อคน ออกมาเป็นลักษณะเดียวกับการให้ค่าน้ำหนักของวัตถุโลหะ เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่หนักอึ้ง ไร้ชีวิตชีวา เพื่อสอดคล้องกับเรื่องราวการดำเนินชีวิตที่ความกดดัน ในสังคมปัจจุบันโดยยึดถือการดำเนินชีวิตแบบสังคมทุนนิยมเป็นใหญ่ ข้าพเจ้าเชื่อว่าทุกคนล้วนมีสภาวะภายในจิตใจในส่วนลึกที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่า เราต้องการแสดงมันออกมาในรูปแบบใด

58001205 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : OVERT BEHAVIOR, INTERNAL MENTAL STATE

MR. NATTAWAT SUKKASEM : NORMAL LIFE BALANCE BUT ABNORMAL
THESIS ADVISOR : EMERITUS PROFESSOR ITHIPOL THANGCHALOK

Every human being has different behavioral expressions depended on the influence of the external environments — both natural and man-made— that have led to the formation of traditions, beliefs, religions, rules, and regulations which are important parts in determining the way of thinking and the way of life.

I expressed the internal mental state, triggered by the external environmental factors, by using creative techniques following the content and the way of thinking. I conveyed this condition in the form of Expressionism through the portraits of people in the room area or private place to symbolize the private area as a person's state of mind.

A series of paintings "Normal Life Balance But Abnormal" illustrates the portraits of people represented the state of negative emotions, by organizing the tonal value of human skin in the same way as the metal objects, to create a feeling of oppressiveness and lifelessness that corresponds with a stressful lifestyle in today's capitalist society. I believe that everyone has a different internal mental state deep down and the way it presents depends on us.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอโน้มรำลึกถึงพระคุณแผ่นดินไทย พระศรีรัตนตรัย พระคุณบิดามารดา และครอบครัวของข้าพเจ้า คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศาสตราจารย์เกียรติคุณอิทธิพล ตั้งโฉลก, อาจารย์ทรงชัย บัวชุม และคณาจารย์ ภาควิชาจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ที่คอยให้คำปรึกษาและคอยสนับสนุนต่อข้าพเจ้า ให้มีความรู้ ความคิด เกิดสติปัญญา และขอรำลึกถึงประสบการณ์ที่เลวร้ายและสวยงามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้ประสบพบเจอในชีวิต ทุกสิ่งอย่างได้หลอมรวมเป็นประสบการณ์ให้ข้าพเจ้าเป็นพลังในการสร้างสรรค์ และส่งผลให้การสร้างสรรค์จิตรกรรมในโครงการวิทยานิพนธ์ชุดนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ชุดนี้จะเกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นไม่มากนักน้อย

นันทวัฒน์ สุขเกษม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
สมมุติฐานของการศึกษา.....	2
ขอบเขตการศึกษา	3
ขั้นตอนการศึกษา และขั้นตอนการสร้างสรรค์	4
วิธีการศึกษา และวิธีการสร้างสรรค์	4
แหล่งข้อมูล	5
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	5
บทที่ 2	6
แรงบันดาลใจ และพื้นฐานความคิด สู่การสร้างสรรค์.....	6
ข้อมูลทางศาสนาพุทธ	6
ข้อมูลทางแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห้	7
ซิกมันด์ ฟรอยด์.....	7
แนวคิดเชิงจิตวิทยาของสี และสีกับอารมณ์ความรู้สึก	8
แนวคิดของสีในเชิงจิตวิทยา	8
แนวคิดเชิงสัญวิทยา.....	9
อิทธิพลทางสิ่งแวดล้อม	10

อิทธิพลทางด้านศิลปกรรม.....	14
ศิลปะแสดงอารมณ์.....	14
ศิลปินภายในประเทศที่มีอิทธิพลต่อผลงาน.....	14
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9.....	14
ศิลปินต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อผลงาน.....	18
ลูเซียน ฟรอยด์.....	18
ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	22
สรุป 22	
บทที่ 3.....	23
ประมวลความคิดสู่การพัฒนาหารูปแบบ และวิธีการสร้างสรรค์ทางศิลปะ.....	23
การประมวลความคิด.....	23
การนำเสนอในเชิงความหมายของสัญวิทยา.....	24
รูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ.....	24
ทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์.....	25
รูปทรง.....	25
เส้น 26	
สี 26	
น้ำหนัก 26	
พื้นที่ว่าง.....	28
เอกภาพ.....	28
ความสมดุล.....	29
จังหวะและจุดสนใจ.....	29
ความกลมกลืนและความขัดแย้ง.....	29

วิธีการดำเนินงาน.....	30
การหาข้อมูล.....	30
การสำรวจข้อมูล.....	30
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน.....	30
อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน.....	30
กระบวนการทำงาน.....	35
สรุป 43	
บทที่ 4.....	44
การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงาน.....	44
การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1.....	44
การสร้างสรรคผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2.....	48
การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์.....	57
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	57
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	57
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3-5.....	58
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 6-7.....	58
ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 8.....	58
ความสัมพันธ์ของกระบวนการทางจิตกรรม.....	59
ความโดดเด่นของเทคนิควิธีการสร้างสรรค.....	59
การสัมผัสถึงความงาม สุนทรียภาพ.....	59
มิติของอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอดผ่านเทคนิควิธีการทางจิตกรรม.....	60
สรุป 69	
บทที่ 5.....	70

บทสรุป..... 70

รายการอ้างอิง..... 72

ประวัติผู้เขียน..... 74

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพ “บ้านสวน”	12
ภาพที่ 2 ภาพ “รถไฟฟ้า bts สถานีสยาม”	13
ภาพที่ 3 ภาพ “ไม่ปรากฏชื่อ”,	16
ภาพที่ 4 ภาพ “ครอบครัว”	17
ภาพที่ 5 ภาพ “Hotel Bedroom 1954”	19
ภาพที่ 6 ภาพ “Benefits Supervisor 1995”	20
ภาพที่ 7 ภาพ “After Cezanne 1999-2000”,	21
ภาพที่ 8 ภาพประกอบรายละเอียดของรูปทรง (Form) ในผลงาน.....	25
ภาพที่ 9 ภาพประกอบรายละเอียดของเส้น (Line) ในผลงาน	26
ภาพที่ 10 ภาพประกอบรายละเอียดของสี (Color) ในผลงาน.....	27
ภาพที่ 11 ภาพประกอบรายละเอียดของน้ำหนัก (Light and Shadow) ในผลงาน.....	27
ภาพที่ 12 ภาพประกอบรายละเอียดของพื้นที่ว่าง (Space) ในผลงาน	28
ภาพที่ 13 13 ภาพ เฟรมผ้าใบ (Frame Canvas)	31
ภาพที่ 14 ภาพ ดินสอ (Pencil)	31
ภาพที่ 15 ภาพ สีน้ำมัน (Oil Colour).....	32
ภาพที่ 16 ภาพ พู่กัน (Brush).....	32
ภาพที่ 17 จานสี (Palette)	33
ภาพที่ 18 ภาพ น้ำมันลินสีด (Linseed Oil)	33
ภาพที่ 19 ภาพ น้ำยาทำความสะอาดพู่กัน (Solvent)	34
ภาพที่ 20 ภาพกล้องถ่ายรูป (Camera)	34

ภาพที่ 21	ภาพ เพรมผ้าใบก่อนสร้างสรรค์ผลงาน.....	35
ภาพที่ 22	ภาพถ่ายต้นแบบ.....	36
ภาพที่ 23	ภาพร่างโดยใช้ดินสอ.....	37
ภาพที่ 24	ภาพเน้นเส้นร่างด้วยสีน้ำมัน.....	38
ภาพที่ 25	ภาพเขียนสีน้ำมันจากองค์ประกอบหลัก	39
ภาพที่ 26	ภาพเขียนสีน้ำมันในส่วนขององค์ประกอบรอง	40
ภาพที่ 27	ภาพโดยรวมของผลงาน	41
ภาพที่ 28	ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์	42
ภาพที่ 29	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1	45
ภาพที่ 30	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2	46
ภาพที่ 31	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3	47
ภาพที่ 32	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1	49
ภาพที่ 33	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2	50
ภาพที่ 34	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3	51
ภาพที่ 35	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4	52
ภาพที่ 36	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5	53
ภาพที่ 37	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6	54
ภาพที่ 38	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7	55
ภาพที่ 39	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 8	56
ภาพที่ 40	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	61
ภาพที่ 41	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	62
ภาพที่ 42	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	63
ภาพที่ 43	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	64

ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	65
ภาพที่ 45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	66
ภาพที่ 46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7	67
ภาพที่ 47 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ร่างกาย และจิตใจ” เป็นองค์ประกอบการมีชีวิตของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้ “ร่างกาย” เป็นรูปอธรรม เป็นสิ่งที่มองเห็นจับต้องได้ มีรูปร่าง รูปลักษณะ สัดส่วนสูงต่ำ ตัวใหญ่ตัวเล็ก ผิวดำผิวดำขาว “จิต หรือจิตใจ” เป็นนามธรรม เป็นสภาวะภายใน มีอารมณ์ความรู้สึก มีความสุขความทุกข์ ยินดียินร้าย หรือเฉยๆ ความคิด ประสบการณ์ ความทรงจำ หากมนุษย์ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปนั้นเปรียบได้กับไม่มีชีวิต หากมนุษย์มีร่างกายเพียงอย่างเดียว เปรียบเหมือนคนตาย หรือมีจิตใจที่ไม่มีร่างกายเป็นส่วนประกอบ เปรียบได้ดังดวงวิญญาณที่จับต้องไม่ได้

มนุษย์โดยปกติแล้ว ร่างกายและจิตใจนั้น จึงเป็นสิ่งสัมพันธ์กัน เช่น บุคคลหนึ่งเกิดอุบัติเหตุทางร่างกาย จึงทำให้จิตใจเป็นทุกข์ในภายหลัง ในขณะที่เดียวกัน หากจิตใจรับรู้เรื่องราวจากภายนอกเข้ามา ไม่ว่าจะร้ายหรือดี ร่างกายจะตอบสนองเช่นกัน โดยที่เราไม่รู้ตัวหรือไม่ก็ตาม เช่น บุคคลหนึ่งเกิดอาการดีใจต่อเหตุการณ์หนึ่ง จึงต้องการแสดงอาการกระโดดโลดเต้น หรือ เกิดจิตใจเกิดทุกข์ต่อเหตุการณ์หนึ่ง ร่างกายจะแสดงอาการมึนงงของกล้ามเนื้อบางส่วน โดยที่ไม่รู้ตัว เป็นต้น

การดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าตลอดระยะเวลา 3 ปีนี้ ข้าพเจ้าใช้ชีวิตตามกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ใช้เวลาครั้งหนึ่งไปกับการเสพสื่อออนไลน์ ได้รับค่านิยมของความสำเร็จในรูปแบบทุนนิยมอย่างมาก มีความต้องการทางทรัพย์สินที่มั่งคั่งร่ำรวย ต้องการมีเกียรติยศและชื่อเสียงในเวลาอันสั้น โดยเชื่อว่าสิ่งที่ต้องการนี้คือสิ่งที่ดีที่สุด และเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าวมานั้น จึงเปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิต เพื่อให้ได้สิ่งที่คาดหวังมาในเวลาอันสั้น ภายหลัง เกิดการสังเกตถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางลบอย่างช้า ๆ จากความรู้สึกต่อการคาดหวังใน ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ตามกระแสสังคมทุนนิยมนี้ รับรู้ถึงการแสดงออกต่อผู้อื่นที่ เปลี่ยนไป หน้าตาที่มึนงงมากขึ้น เกิดข้อสังเกตต่อสภาวะจิตใจที่หดหู่ ห่อเหี่ยวทางอารมณ์ จึง

เกิดการรับรู้และเกิดความสนใจต่อ “ร่างกายและจิตใจ” ถึงการเชื่อมโยงและ ส่งผลถึงกันและกัน เป็นลำดับ

จากการกล่าวมาข้างต้น จึงเกิดความสนใจภาพบุคคล และสภาวะภายในที่ส่งผลถึง พฤติกรรมภายนอกต่อเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านการสังเกตตนเองและเรื่องราวรอบตัวจากสังคมปัจจุบัน จึงเป็นที่มาของผลงานศิลปะชุด “สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” ทำยที่สุด

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสองมิติ ในแนวทางศิลปะแสดงพลังอารมณ์ (Expressionism) โดยใช้เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ
2. เพื่อแสดงความรู้สึกภายใน จากเหตุการณ์เรื่องราวภายนอก ผ่านการสังเกตตนเองและ คนในสังคมรอบข้าง
3. สังเกตสภาวะความรู้สึกทางอารมณ์จากคนในสังคมต่อเหตุการณ์ที่เข้ามาต่าง ๆ เพื่อ เป็นหนึ่งในการศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาจิตใจตนเองรูปแบบหนึ่ง

สมมุติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ตั้งสมมุติฐานในการสร้างสรรค์ออกมา เป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. สมมุติฐานด้านความคิด วิธีการรับรู้เรื่องของความรู้สึกภายในจิตใจนั้น เป็นวิธีการรับรู้ ที่มนุษย์เราคุ่นเคยกันดี โดยเกิดจากการรับสิ่งเล่าภายนอกทั้งเรื่องร้ายและดี มาเป็นตัวแปรต่อผล ของความรู้สึกทางอารมณ์ภายในจิตใจ ซึ่งข้าพเจ้าเกิดความสนใจในสภาวะการเช่นนี้ จึงต้องการ ถ่ายทอดผลงานสร้างสรรค์ชุด “สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” ความหมายคือ ชีวิตของมนุษย์ ที่ปกติสุข ได้ประสบพบเจอเรื่องราวภายนอกที่ส่งผลต่อจิตใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ ภายในและการแสดงออกภายนอกที่ไม่ปกติสุข ผ่านการเฝ้าสังเกตตนเองและการสังเกตผู้อื่น ความคิดดังที่กล่าวมานี้จึงนำมาถ่ายทอดเป็นผลงานจิตรกรรมและตั้งสมมุติฐานว่าความคิด

ดังกล่าวนี้มีความเหมาะสมมากน้อยแค่ไหน และสามารถถ่ายทอดความคิดนี้ให้เกิดความรู้สึกต่อผู้ชมได้มากน้อยเพียงใด

2. สมมุติฐานด้านรูปแบบ ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมรูปคนผ่านแนวทางศิลปะแสดงอารมณ์ (Expressionism) ที่ยึดหลักการแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ ด้วยสาระเรื่องราวที่เกี่ยวกับสังคมเป็นหลัก ในส่วนผลงานนั้นข้าพเจ้านำเสนอรูปคนในพื้นที่ปิด ซึ่งมีความรู้สึกเจ็บและโดดเดี่ยว เพื่อต้องการให้พื้นที่นั้นเป็นพื้นที่เฉพาะบุคคล หรือในทางรูปสัญลักษณ์ต้องการแทนพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ภายในจิตใจ รูปแบบคนที่กล่าวมานี้จะสามารถสอดคล้องกับสมมุติฐานด้านความคิดหรือไม่และจะแสดงผลตามที่ต้องการได้มากน้อยเพียงใด

3. สมมุติฐานด้านเทคนิควิธีการ ข้าพเจ้าเลือกใช้เทคนิคการเขียนสีน้ำมันบนผ้าใบ ผ่านฝีแปรงที่มีจังหวะปรับเปลี่ยนตามอารมณ์ขณะนั้นของข้าพเจ้า หรือเนื้อเรื่องของผลงานชิ้นนั้น ๆ การแสดงออกทางเทคนิคเช่นนี้จะสามารถรับกับแนวความคิด และรูปแบบที่กำหนดไว้ให้เหมาะสมได้เพียงใด

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ข้าพเจ้าให้ความสำคัญมากที่สุด คือ อารมณ์ความรู้สึกของคนซึ่งมีเนื้อหาจากการสังเกตพฤติกรรมทางอารมณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของคนในสังคมใกล้ตัว บวกกับความรู้สึกของข้าพเจ้าต่อเหตุการณ์ที่ประสบพบเจอมา เป็นสำคัญ นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานสร้างสรรค์

2. ขอบเขตด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม สีน้ำมันบนผืนผ้าใบ ในกรอบของศิลปะสำแดงอารมณ์ (Expressionism) ภายใต้อารมณ์ในสถานที่ปิด (สถานที่ส่วนตัว ห้องส่วนตัว) มีการให้ค่าน้ำหนักของผิวคนเป็นลักษณะเดียวกับค่าน้ำหนักของวัตถุโลหะ เพื่อให้ความรู้สึกที่บิดัน หนัก และอึดอัด

3. ขอบเขตด้านวิธีการ ใช้เทคนิควิธีการทางจิตรกรรม คือ สีน้ำมัน ผ่านการแสดงผลออกของฝีแปรงบนผืนผ้าใบ

ขั้นตอนการศึกษา และขั้นตอนการสร้างสรรค์

ขั้นตอนของการศึกษา และขั้นตอนการสร้างสรรค์มีดังต่อไปนี้

1. การหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการเฝ้าสังเกตสภาวะภายนอกและภายในของตนเอง จากนั้นสังเกตพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต และแง่มุมต่าง ๆ ของกลุ่มคนในสังคม รวมถึงบุคคลใกล้
2. หาข้อมูลทางทฤษฎีเป็นตัวอ้างอิงที่สามารถสนับสนุนความคิดของข้าพเจ้า เช่น ทฤษฎีจิตวิทยาของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ทางศาสนาพุทธเรื่อง ชั้น 5
3. ค้นคว้าข้อมูลรูปภาพ เพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้กล้องถ่ายรูป บันทึกที่รูปคนและสถานที่ต่าง ๆ
4. เมื่อได้ข้อมูลภาพถ่ายที่ผ่านการจัดองค์ประกอบ สี และแสงเงา เรียบร้อยแล้ว จึงสร้างภาพร่างลายเส้นดินสออย่างคร่าว ๆ รวมกับภาพร่างที่อยู่ในความคิด
5. เริ่มสร้างสรรค์ผลงาน ในการสร้างสรรค์ผลงานจริง ข้าพเจ้าจะกำหนดโครงสร้างของผลงานเพียงโครงสร้างหลัก เช่น การวางองค์ประกอบภาพ ตำแหน่งของคนและสถานที่ ในระหว่างสร้างสรรค์ผลงานนั้นสามารถปรับเปลี่ยนรายละเอียดเล็ก ๆ ได้ตามความเหมาะสมของผลงานเป็นหลัก โดยไม่อิงจากข้อมูลภาพถ่าย หรือแบบร่างที่ตั้งไว้ทั้งหมด
6. ตัดตั้งผลงานเพื่อนำเสนอ และเรียบเรียงเอกสารวิทยานิพนธ์ เพื่อประกอบการสร้างสรรค์

วิธีการศึกษา และวิธีการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้ามีวิธีการสร้างสรรค์ กระบวนการทางความคิด และการปฏิบัติผลงานทั้งหมด ดังนี้

1. เริ่มจากการสังเกตความรู้สึกภายในของตนเอง และสังเกตพฤติกรรมของคนรอบข้าง พร้อมตั้งคำถาม ข้าพเจ้าพบว่าอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจนั้นสอดคล้องกับ การแสดงออกทางกาย ทั้งที่รู้สึกตัว กึ่งรู้สึกตัว และไม่รู้สึกรู้ตัว

2. ข้าพเจ้าศึกษา “จิต” ทางพุทธศาสนาในเรื่องของ ชั้นที่ 5 การพิจารณาสภาพรู้ อากาเรู้ ทางอารมณ์ และศึกษาการทำงานของจิตทั้ง 3 ระดับทางทฤษฎีของนักจิตวิทยา ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ว่าด้วยเรื่องจิตไร้สำนึก จิตสำนึก และจิตก่อนสำนึก มาตีความในเชิงทัศนศิลป์ ผ่านการสร้างผลงานจิตรกรรมคน กิ่งเหมือนจริง

3. เมื่อภาพรวมของผลงานออกมาเป็นรูปธรรมนั้น ข้าพเจ้าจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ระหว่างการสร้างสรรค์ผลงาน ในด้านการแสดงออกทางอารมณ์ของคนในผลงาน และเพิ่มหรือลด องค์ประกอบเสริมในผลงาน เช่น เพิ่มจำนวนตัวหมากรุกในผลงาน รวมถึงจังหวะของฝีแปรงที่ เลือกใช้ให้เหมาะกับผลงานแต่ละชิ้น ซึ่งถือว่ากระบวนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างการ สร้างสรรค์จนผลงานเสร็จสมบูรณ์นั้น สอดคล้องกับแนวคิดทาง จิตไร้สำนึก จิตสำนึก และจิตก่อน สำนึก จึงถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญต่อกระบวนการสร้างสรรค์อย่างหนึ่งของข้าพเจ้า

แหล่งข้อมูล

หนังสือศิลปะ หนังสือทฤษฎีต่าง ๆ และสื่ออินเทอร์เน็ต

ภาพถ่าย คน สถานที่ และสิ่งของ

อุปกรณ์ วัสดุต่าง ๆ เช่น เครื่องแต่งกาย ชุดเสื้อผ้า สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ

นิทรรศการ หอศิลป์ แกลเลอรี

แหล่งข้อมูลจริง จากสถานที่ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่ตั้งไว้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

เฟรมผ้าใบ

ดินสอสีสำหรับร่างภาพ สีน้ำมัน

สมุดสเก็ตช์ ภาพถ่าย แบบจริง วัสดุต่าง ๆ

บทที่ 2

แรงบันดาลใจ และพื้นฐานความคิด สู่การสร้างสรรค

การสร้างสรรคผลงาน ชุด “สมดุขีชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” นั้นข้าพเจ้าได้เฝ้าสังเกตอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง และคนรอบข้างผ่านการแสดงออกทางกายภาพ โดยมีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีผลของความรู้สึกภายในเป็นตัวกำหนดการแสดงออกของพฤติกรรมภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน หน้าที่การงาน รวมไปถึงเพศสภาพ จึงนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมสองมิติ ในแนวทางการศิลปะแสดงพลังอารมณ์ (Expressionism)

วิทยานิพนธ์ในบทนี้จึงเป็นการนำองค์ประกอบทางข้อมูลการสร้างสรรคที่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลที่สามารถนำมาสนับสนุนการสร้างสรรคมาวิเคราะห์ดังนี้ ข้อมูลทางศาสนาพุทธ แนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์ แนวคิดเชิงจิตวิทยาของสีและสีกับอารมณ์ความรู้สึก แนวคิดเชิงสัญวิทยา อิทธิพลทางสิ่งแวดล้อม อิทธิพลทางศิลปกรรม ทศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อมูลที่กล่าวมานี้ มีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน รายละเอียดต่าง ๆ สามารถศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทางศาสนาพุทธ

ข้าพเจ้ามีความสนใจต่อการสังเกต ร่างกายและจิตใจของตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการดำเนินชีวิต และสภาวะความรู้สึกของจิตใจ ที่เปลี่ยนไปในทางลบด้วยตนเอง จึงนำไปสู่ความสนใจในการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมทางพุทธศาสนาในเรื่อง “ขันธ 5”

ขันธ 5 หรือเบญจขันธ หมายถึง ร่างกายและจิตใจ 5 หมวดหมู่ รวมกันเป็นชีวิต ประกอบด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

รูป หมายถึง รูปธรรมของคน และสัตว์ทั้งหมด รวมกันเป็นรูปร่าง ร่างกาย รวมถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ทางร่างกาย

เวทนา หมายถึง ส่วนที่เป็นการรับรู้ความรู้สึกทางอารมณ์ เช่น ความรู้สึกสุขหรือทุกข์ ดีใจ เสียใจ ความรู้สึกนิ่งเฉย รวมไปถึงความรู้สึกโกรธหรือหนาว เป็นต้น

สัญญา หมายถึง ความทรงจำต่ออารมณ์นั้น ๆ ความรู้สึกที่มากกระทบทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เป็นความทรงจำที่ เคยเห็น เคยได้ยิน เคยดมกลิ่น รสชาติที่เคยลิ้มรส การสัมผัสที่เคยสัมผัสต่อเรื่องราวสุข ทุกข์ ดีใจ เสียใจ สิ่งร้าย ดี เฉย ๆ

สังขาร หมายถึง การปรุงแต่งทางความคิดจิตใจ คุณสมบัติต่าง ๆ ของจิตใจ มีเจตนาเป็นตัวนำ ปรุงแต่งความคิดให้เป็นดี ร้าย หรือเป็นกลาง

วิญญาณ หมายถึง การรับรู้ทางอารมณ์ ผ่านอายตนะทั้ง 6 ประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อายตนะ แปลว่า ต้นเหตุการก่อเกิดสื่อสัมพันธ์ ของอายตนะทั้งสองสิ่งมารวมกัน จึงเกิดเป็นอารมณ์ขึ้นมา โดยมีอวัยวะรับรู้ภายนอกเป็นตัวตั้งต้น เช่น ตาเป็นตัวยึดต้น เมื่อมองรูปแล้ว จะมีผลสัมพันธ์ถึงประสาทเข้ามาสู่ใจ จากใจจึงแปลงเป็นอารมณ์

ข้อมูลทางแนวคิดทฤษฎีจิตวิเคราะห์

ข้าพเจ้าสนใจแนวคิดแบบทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เพื่อเสริมพื้นฐานทางความคิด ในการสังเกตตนเอง และผู้อื่น เพื่อประกอบเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมไปถึงการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้หลักการของ จิตสำนึก (Conscious mind) ในการคิดรูปแบบวิธีการสร้างสรรค์ องค์ประกอบภาพ สีที่ใช้ และระหว่างการสร้างสรรค์ผลงานใช้หลักการของ จิตกึ่งสำนึก (Subconscious mind) กับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในองค์ประกอบบางส่วน หรือการปล่อยความรู้สึกผ่านฝีแปรง โดยไม่คำนึงถึงจังหวะของฝีแปรงมากนัก ในบางส่วนของผลงาน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) แบ่งจิตออกเป็น 3 ระดับดังนี้

¹ ศลิษา แป้นบรรจง, **ชั้น 5**, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

จิตสำนึก (Conscious mind) คือ สภาวะจิตที่รู้ตัว รับรู้ตามประสาทสัมผัสทั้งห้า รู้ตัวว่าตนกำลังทำอะไร คิดอะไร เพื่อให้สัมพันธ์กับความเป็นจริง การรับรู้ของมนุษย์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับรู้ตัว (Awareness) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมา โดยมีเจตนาและมีเป้าหมาย

จิตกึ่งสำนึก (Subconscious mind) คือ สภาวะจิตที่ระลึกถึงได้ เป็นส่วนของประสบการณ์ที่สั่งสมมา เมื่อต้องการนำกลับมาใช้ใหม่ก็จะสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ในระดับจิตสำนึก

จิตไร้สำนึก หรือจิตใต้สำนึก (Unconscious mind) คือ สภาวะจิตที่มนุษย์อยู่ในสภาวะไม่รู้ตัว ระลึกถึงไม่ได้ มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมออกมาโดยไม่รู้สึกรู้ตัว เป็นจิตที่ฝังรากลึกภายในจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นตามความต้องการในวัยเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับ เช่น การเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงในวัยเด็ก ถูกลงโทษทำร้ายทรมาน ถูกดูเป็นเวลานาน ถูกห้าม²

แนวคิดเชิงจิตวิทยาของสี และสีกับอารมณ์ความรู้สึก

สีนั้นสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบ่งบอกอารมณ์ความรู้สึก และมีความสัมพันธ์ต่อการตอบสนองของมนุษย์ ในสภาวะจิตใจที่แตกต่างกันไป เช่น ผู้ป่วยภาวะซึมเศร้า จะสามารถตอบสนองในชุดโทนสีเข้ม มากกว่าผู้ที่มีความสุข ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มีความสุขสามารถนึกถึงสีในงานเลี้ยงสังสรรค์ได้มากกว่า ผู้ที่มีภาวะซึมเศร้า เป็นต้น

นอกจากนี้ สียังมีส่วนที่ช่วยเปลี่ยนสภาวะอารมณ์ของมนุษย์ได้

แนวคิดของสีในเชิงจิตวิทยา

สีเขียว เป็นสีที่บ่งบอกถึงผู้ที่ยึดมั่นในตนเอง มีอุดมคติ ต้องการชื่อเสียง และการดำเนินชีวิตที่ยืนยาว

สีแดง ความเป็นผู้นำ ปรรณาคความสำเร็จ ต้องการเพิ่มประสบการณ์ที่ตื่นเต้นให้กับชีวิตรักในการแข่งขันและเสี่ยงโชค

² เกลิมเกิร์ต ผิวนวล, จิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2526).

สีน้ำตาล เป็นคนอบอุ่น นึกถึงความปลอดภัยของครอบครัว ให้ความสำคัญต่อความอบอุ่นของครอบครัว หลงใหลในวัตถุ รักความสบาย และสันโดษ

สีเทา เป็นคนเก็บตัว ไม่ต้องการยุ่งเกี่ยวกับใคร กันตัวเองจากอิพลสังคมนอก รัศมีดวงตัว สร้างความคิดมาป้องกันตนเองจากผู้อื่น

สีน้ำเงิน เป็นผู้ยึดถือธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด ต้องการให้สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบ ต้องการให้สภาพการณ์ต่าง ๆ ดำเนินอย่างสงบ เรียบร้อย ไม่ติดขัด มีความสัมพันธ์กลมกลืนทางของร่างกายและจิตใจ มีจิตใจที่สงบสันโดษ

สีเหลือง เป็นผู้ที่ต้องการความสมบูรณ์ ความก้าวหน้า ชอบการเปลี่ยนแปลง มีความหวังในอนาคต ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และทันสมัย

สีม่วง เป็นผู้มีเสน่ห์ มักชอบให้ผู้อื่นหลงใหล

สีดำ เป็นผู้ที่เห็นสิ่งต่าง ๆ ชัดหูชัดตา หัวรั้น ต่อต้านโชคชะตา³

แนวคิดเชิงสัญวิทยา

สัญวิทยา หรือ สัญลักษณ์ศาสตร์ (Semiology) เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแทนความคิดเชิงสัญลักษณ์ นักวิชาการบางคนกล่าวว่าสัญวิทยาเป็นรูปแบบหนึ่งของการหาความรู้แนวโครงสร้าง (Structuralism) บางท่านกล่าวว่า เป็นรูปแบบการหาความรู้ทางโครงสร้างไม่ได้นำมาเป็นประเด็นสำคัญ นั่นคือกระบวนการสร้างมายาคติ และตัวมายาคติ วิธีการหาความรู้แบบวิทยา ก็เป็นวิธีการหาความรู้เปิดมุมมองใหม่ให้แก่ผู้ศึกษา เป็นวิธีการและเครื่องมือที่สามารถศึกษาในด้าน มนุษยศาสตร์ ภาษาศาสตร์ และรัฐศาสตร์ เพื่อหาถึงกระบวนการเกิดของสิ่งที่ต้องการศึกษา วิธีการนำเสนอ การเชื่อมโยงเรื่อง การเล่าเรื่อง และความหมายแฝง ความหมายเชิงมายาคติ หรือสิ่งที่มายาคติบิดเบือนไว้ ให้สังคมรับรู้

³ ชูพียา เจาะอารง, แนวคิดของสีในเชิงจิตวิทยา, คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547. เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก. [http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/75?](http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/75?fbclid=IwAR274XTuGIZRfRkCJNN-hoaaak_0hCuBR4PSxeEHh_SXOwxNaLBZ1L29CSQ)

สัญวิทยา จึงเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวกับระบบของสัญลักษณ์ ที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ ถือเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา สัญลักษณ์ได้แก่ ภาษารหัส สัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือสิ่งที่สร้างขึ้นโดยใช้แทนความหมายของความจริง⁴

สัญวิทยา หรือ สัญลักษณ์ศาสตร์ (Semiology) ที่กล่าวมานั้น ใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งของการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อแทนความหมายเชิงสัญลักษณ์ โดยที่ข้าพเจ้าสร้างพื้นที่ปิดที่ขึ้นมา เช่น สถานที่ส่วนตัว ห้องส่วนตัว ที่มีความเงียบ ไร้ความพลุกพล่าน เพื่อเปรียบเทียบเชิงสัญวิทยา ถึงพื้นที่ภายในจิตใจเฉพาะบุคคลนั้น ๆ อย่างไรก็ตามสัญลักษณ์ที่แทนเรื่องราวของผลงานสร้างสรรค์แต่ละชิ้นนั้น มีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเรื่องราวที่สนใจนำมาใช้ในผลงานชิ้นนั้น ๆ

อิทธิพลทางสิ่งแวดล้อม

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์ สิ่งแวดล้อมล้วนมีอิทธิพลต่อมนุษย์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถอธิบายได้ดังนี้

สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นปัจจัยเบื้องต้นที่กำหนดวิถีชีวิต การดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่นด้านถิ่นฐานที่อยู่อาศัย ลักษณะที่อยู่อาศัย และการประกอบอาชีพ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินั้นจะเป็นตัวกำหนดความเป็นอยู่ของมนุษย์ได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์เอง หากมนุษย์ต้องการความก้าวหน้ามาก สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติจะน้อยลง

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ก็ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การที่มนุษย์มีความรู้เจริญก้าวหน้าทางวิชาการมากขึ้น ทำให้มนุษย์ใช้สิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์กับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินชีวิตรวดเร็ว สะดวกสบาย มีชีวิตที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน ก็ได้สร้างสิ่งเลวร้ายให้เกิดกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เช่น ก๊าซพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยไปสู่อากาศ ทรัพยากรทางธรรมชาติเสียหายและลดน้อยลง ส่งผลต่อสุขภาพ การหายใจของสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย

⁴ ญัฐชา วงษ์วานิช, ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญวิทยา, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้

ขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา กฎข้อบังคับ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดรูปแบบวิธีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์เมื่ออยู่ร่วมกันย่อมมีการจัดระเบียบสังคม เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิต กำหนดพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น⁵

กล่าวโดยสรุป คือ สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือ สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากมนุษย์สร้างขึ้นนั้น ย่อมส่งผลทางพฤติกรรมภายนอกต่อการดำเนินชีวิต และความคิด จิตใจภายใน ทั้งสิ้น

⁵ จันทวัน เบญจวรรณ, อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562.

ภาพที่ 1 ภาพ “บ้านสวน”

เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.tlcthai.com/travel/>

[39292/%E0%B8%A7%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%A7-%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B9%81%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%81.html/237103-attachment-copy-3-2](https://www.tlcthai.com/travel/39292/%E0%B8%A7%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%A7-%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B9%81%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%81.html/237103-attachment-copy-3-2)

ภาพที่ 2 ภาพ “รถไฟฟ้า bts สถานีสยาม”

เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/gallery/12884>

อิทธิพลทางด้านศิลปกรรม

ศิลปะแสดงอารมณ์ (Expressionism) คำว่า“Expressionism”มาจากภาษาละตินว่า Expressare ซึ่ง Ex มีความหมายว่า ออกมา ส่วน pressare มีความหมายเท่ากับกด ดัน คั้น บีบ คำดังกล่าวในศิลปะหมายถึง การแสดงออกทางศิลปะ ที่รู้จักตัดทอนรูปทรงและสีอันอย่างเสรีที่สุดตามความต้องการของศิลปิน ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวหมายถึงความรู้สึกภายใน เป็นศิลปะที่เน้นความรู้สึกของเนื้อหา และการแสดงออกอันลึกซึ้งซึ่งจากความรู้สึกและอารมณ์ของศิลปิน เช่น ความโกรธ กลัว เกลียดชัง หวาดเสียว แสดงออกด้วยรูปที่บิดเบี้ยว หมุนวน ซ้ำร้อนแรง แต่ทั้งนี้ศิลปินกลุ่มนี้มักมีลักษณะเหมือนกัน คือพวกเขาจะได้รับปัจจัยด้านปัญญาและความคิด จากทฤษฎีทางจิตวิทยาของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ดังนั้นแนวทางการแสดงออกในผลงานศิลปะแสดงอารมณ์ จึงมีแนวโน้มไปในทางจิตวิทยามากกว่าความชัดเจนตามธรรมชาติ⁶

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานโดยยึดหลักศิลปะแสดงอารมณ์ (Expressionism) โดยใช้การแสดงออกผ่านฝีแปรง การยืด หด ย่อ ขยาย สัดส่วนของคนบางส่วน เพื่อแสดงสภาวะความรู้สึกตามที่ข้าพเจ้าต้องการ

ศิลปินภายในประเทศที่มีอิทธิพลต่อผลงาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ศิลปกรรมฝีพระหัตถ์ แสดงถึงพละนาภาพของการสร้างสรรค์ ผลงานจิตรกรรมฝีพระหัตถ์นับเป็นการสร้างสรรค์ที่บ่งบอกถึงพระอัจฉริยภาพแห่งพระองค์เป็นอย่างดี ทรงสนพระราชหฤทัยในงานศิลปะแขนงนี้ นับตั้งแต่ครั้งทรงพระเยาว์

ขณะประทับ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ (ประมาณ พ.ศ. 2480-2488) ทรงศึกษาและฝึกด้วยพระองค์เองจากสรรพตำราที่ทรงซื้อ และมีผู้ทูลเกล้าฯ ถวาย ตลอดถึงการเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมศิลปินที่ทรงสนพระราชหฤทัย ทรงมีพระราชปฏิสันถาร และทอดพระเนตรวิธีการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของศิลปิน อาทิ การใช้สี กรรมวิธีการเขียนภาพต่าง ๆ

เมื่อทรงเข้าพระราชหฤทัยในการทำงานของศิลปินนั้นแล้ว ทรงฝึกฝนด้วยพระวิริยะอุตสาหะ และทรงพระปรีชาสามารถในการสร้างงานศิลปะตามที่ทรงศึกษา และฝึกฝนจากศิลปิน

⁶ ศุภชัย สิงห์บุศย์, ประวัติศาสตร์ ศิลปะตะวันตก, (กรุงเทพฯ: วาดศิลป์, 2562), 180.

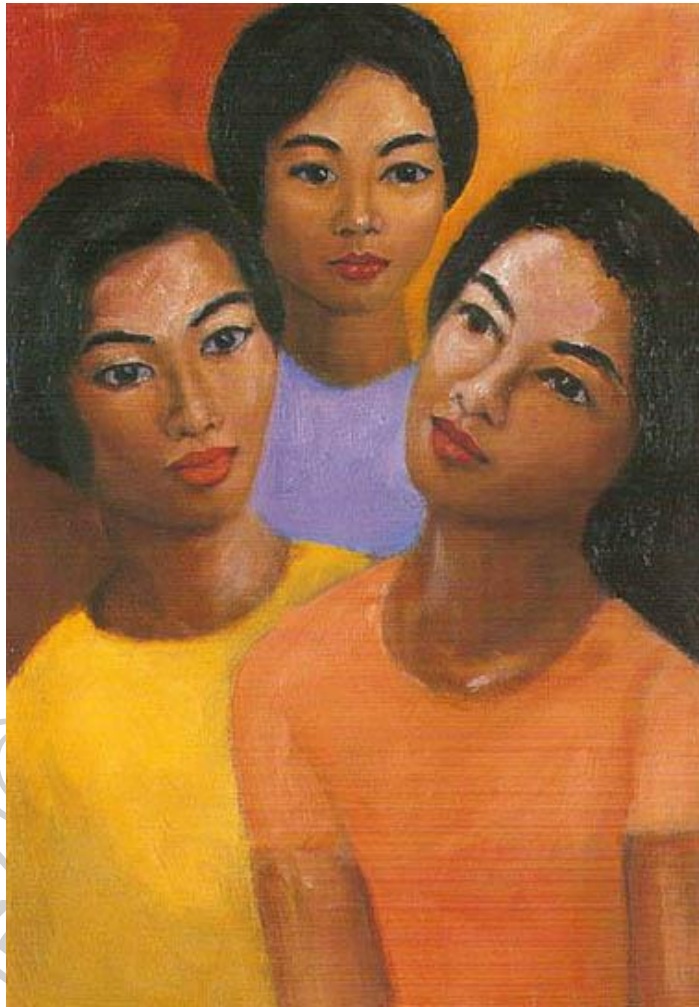
แต่ละท่าน จิตรกรรมผีพระหัตถ์ที่ทรงสร้างสรรค์ขึ้นจึงเกิดจากการทรงแสดงนำวิธีการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมนั้น มาเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพระองค์⁷

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ถือเป็นศิลปินท่านหนึ่งที่มีผลต่อความสนใจในลัทธิศิลปะแสดงอารมณ์ (Expressionism) ของข้าพเจ้าอย่างยิ่งในตอนต้น จากการเห็นภาพผลงานจิตรกรรมผีพระหัตถ์ของพระองค์จากสื่อมาเป็นเวลานาน และสนใจในวิธีการแสดงอารมณ์ผ่านสีที่ตัดกันอย่างรุนแรง

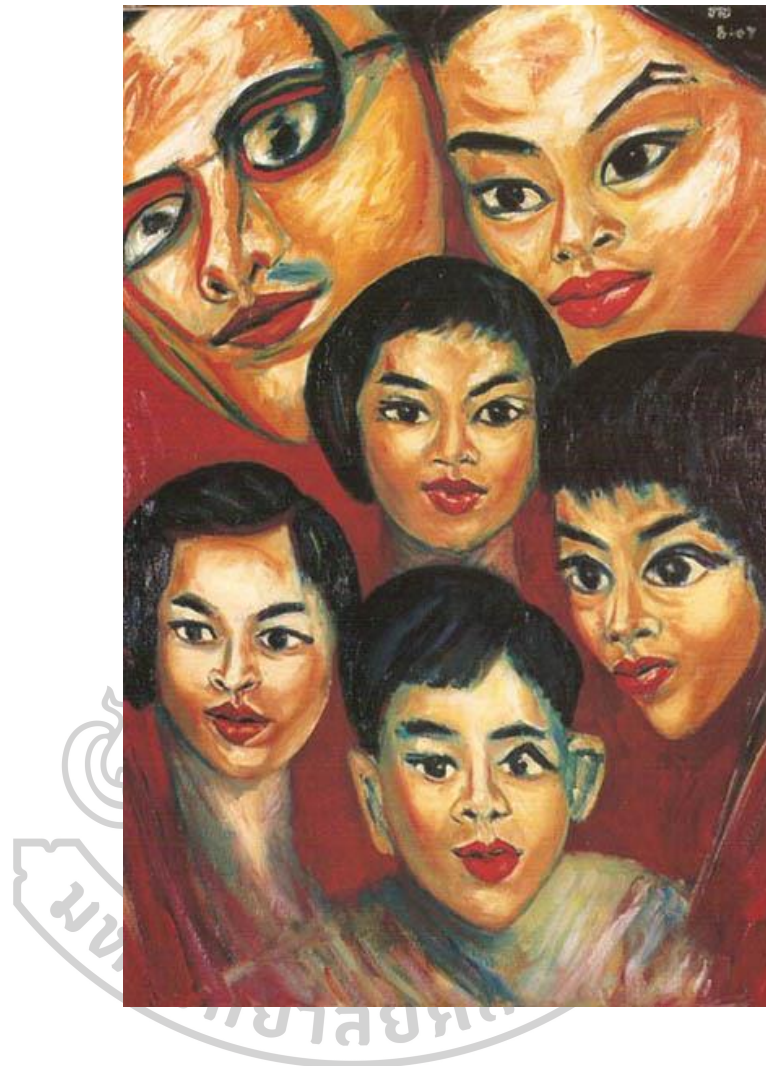

⁷ ภาพผีพระหัตถ์ในหลวง, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/a/nadeewit.ac.th/loveking625805/keiyw-kab-nihlwng>

ภาพที่ 3 ภาพ “ไม่ไปจากภูซื่อ”,
โดย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9, สีน้ำมันบนผ้าใบ, 15.5x22 ซม., เข้าถึง
เมื่อ 8 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงจาก <https://sites.google.com/a/nadeewit.ac.th/loveking/625805/keiyw-kab-nihlwng>

ภาพที่ 4 ภาพ “ครอบครัว”

โดย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9, สีน้ำมันบนผ้าใบ, 60x90.5 ซม., เข้าถึง
เมื่อ 8 พฤษภาคม 2562, เข้าถึงจาก <https://sites.google.com/a/nadeewit.ac.th/loveking625805/keiyw-kab-nihlwng>

ศิลปินต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อผลงาน

ลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud) เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภาพคน ยิ่งใหญ่คนหนึ่งในยุคนี้ ลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud) นั้นเป็นหลานของนักจิตวิทยาคนสำคัญ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ภาพผลงานจิตรกรรมของลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud) นั้นเป็นผลงานที่แสดงออกมาแบบซื่อตรงจริงใจ ที่แสดงออกถึงความรู้สึกผ่านเนื้อหนังจัดจ้านชัดเจน การสร้างสรรค์ของ ลูเซียน ฟรอยด์ เป็นการสนิทชิดเชื้อกับบุคคลจริง ที่ไม่ใช่หุ่นนางแบบที่มีสัดส่วนตามค่านิยมของยุคสมัย หากเป็นการแสดงออกถึงแก่นแท้ตัวตนของมนุษย์ ภาพผลงานบุคคลที่ถ่ายทอดออกมานั้น จึงเป็นการจับสังเกตตามธรรมชาติของแบบ โดยไม่บังคับให้นางหรือนางแบบโพสท่าที่ต้องการ เป้าหมายของการสร้างสรรค์ภาพเปลือยของเขานั้น เปรียบดังการสร้างความจริงบางอย่างที่ภาพถ่ายไม่สามารถถ่ายทอดออกมาได้⁸

ลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud) เป็นหนึ่งในศิลปินที่ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลมากที่สุด ต่อการแสดงอารมณ์ของบุคคล โดยเฉพาะใบหน้าของบุคคลในผลงาน จะเห็นได้ว่าข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลการเลือกใช้สีเทาแทรกในเนื้อหนัง ร่างกายของคน แบบ ลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud) อย่างมาก เป็นการตอบสนองอารมณ์ของคนในปัจจุบันตามความคิด และการตีความของข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี

⁸ ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, **อะไร(แม่ง)ก็เป็นศิลปะ**, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้

ภาพที่ 5 ภาพ "Hotel Bedroom 1954"

โดย ลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud), สีนํ้ามันบนผ้าใบ, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562, เข้าถึง

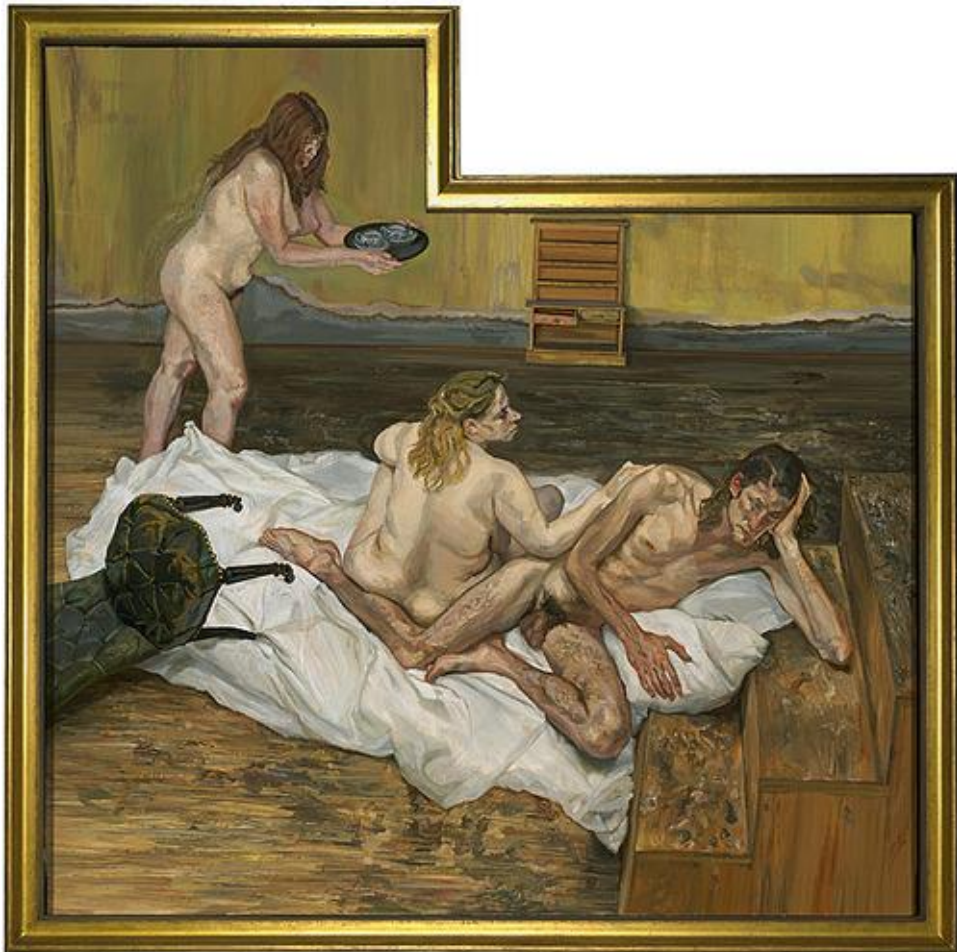
จาก <https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=klongrongmoo&month=07-2011&date=31&group=29&gblog=3>

ภาพที่ 6 ภาพ "Benefits Supervisor 1995"

โดย ลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud), สีนํ้ามันบนผ้าใบ, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562, เข้าถึง

จาก <https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=klongrongmoo&month=07-2011&date=31&group=29&gblog=3>

ภาพที่ 7 ภาพ "After Cezanne 1999-2000",

โดย ลูเซียน ฟรอยด์ (Lucian Freud), สีนํ้ามันบนผ้าใบ, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2562. เข้าถึง

จาก <https://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=klongrongmoo&month=07-2011&date=31&group=29&gblog=3>

ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ คือ ความสามารถของมนุษย์ที่เกิดการคิดไตร่ตรอง พิจารณา และพัฒนาจนสามารถสร้างผลิตผลใหม่ๆ จากการคิดค้นขึ้นมา เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง และสังคม ข้าพเจ้าถ่ายทอดเรื่องราวที่แสดงออกถึงอารมณ์ของร่างกาย และจิตใจ ซึ่งมีต้นกำเนิดแรกมาจากการสังเกต ไตร่ตรอง พิจารณา การเปลี่ยนแปลงทางการแสดงออกของร่างกาย และจิตใจตนเอง จนนำไปสู่การสังเกตพฤติกรรมของคนในสังคม ผ่านรูปคน บวกกับเรื่องราวเหตุการณ์ในสังคม นำมาประมวลผลเป็นเรื่องราวที่แตกต่างกันในผลงานสร้างสรรค์แต่ละชิ้น

สรุป

กล่าวโดยสรุป แรงบันดาลใจ และพื้นฐานความคิดชุด “สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” มีที่มาเริ่มจากการสังเกตการเปลี่ยนแปลง วิธีการคิด และการดำเนินชีวิตของตนเอง มีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่ส่งผลต่อความรู้สึกภายใน โดยเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการกระทำภายนอก จากนั้นจึงเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของผู้คนในสังคมใกล้ชิด และหาข้อมูลเชิงทฤษฎี เช่น ข้อมูลทางศาสนาพุทธ (ชั้น 5) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ แนวคิดเชิงจิตวิทยาของสีกับอารมณ์ความรู้สึก แนวคิดเชิงสัญลักษณ์ อธิพจน์ทางสิ่งแวดล้อม อธิพจน์ทางศิลปกรรม รวมถึงทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ เพื่อมาสนับสนุนวิธีคิดที่มีจุดเริ่มต้นมาจากการสังเกต การเปลี่ยนแปลงทาง ร่างกาย และจิตใจ ของตนเอง จนนำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุด “สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” ในที่สุด

บทที่ 3

ประมวลความคิดสู่การพัฒนาหารูปแบบ และวิธีการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ปัญหาและแนวความคิด การดำเนินชีวิต เป็นที่มาของความสนใจ “ร่างกาย และจิตใจ” นำไปสู่การสังเกตพฤติกรรม การศึกษาหาข้อมูล และสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ การนำเสนอการถ่ายทอดอารมณ์ของคน ในเรื่องราวต่าง ๆ ข้าพเจ้าได้สอดแทรกเรื่องราว นัยยะ และสัญลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละผลงานสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนสภาวะภายในต่อเรื่องราวภายนอกของตนเอง และผู้อื่นผ่านมุมมองของตนเอง เพื่อการเรียนรู้รวมถึงการพัฒนาตนเองในท้ายที่สุด

การประมวลความคิด

ต้นกำเนิด และแรงบันดาลใจในการศึกษาวิทยานิพนธ์ชุด “สมดุลของชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” นี้ เกิดจากการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยให้ความสำคัญต่อการใช้ชีวิตจากสิ่งที่มี จากสิ่งที่เป็น เปลี่ยนเป็นความต้องการไขว่คว้าทางวัตถุ การยอมรับในตนเองจากผู้อื่น ตามค่านิยมความสำเร็จแบบทุนนิยม ต้องการความสำเร็จตามแบบแผนสังคมนิยมอย่างมาก และต้องการในเวลาอันสั้น เป็นที่มาของความคาดหวัง ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ในแบบที่ผู้คนในสังคมปัจจุบันยอมรับ สร้างแรงกดดันต่อตน จนเปลี่ยนวิธีคิด และการดำเนินชีวิต ภายหลัง เกิดการสังเกตถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางลบอย่างช้า ๆ จากความรู้สึกต่อการคาดหวัง และสร้างแรงกดดันต่อตนเอง รับรู้ถึงการแสดงออกต่อผู้อื่นที่เปลี่ยนไป ทั้งหน้าตาที่มีดเกร็งมากขึ้น เกิดข้อสังเกตต่อสภาวะจิตใจที่หดหู่ ห่อเหี่ยวทางอารมณ์ จึงเกิดการรับรู้และเกิดความสนใจต่อ “ร่างกายและจิตใจ” ที่เชื่อมโยง และส่งผลถึงกันและกัน จึงเป็นที่มาทางความคิดของผลงานสร้างสรรค์โดยการสังเกต “ร่างกายและจิตใจ” ตนเอง และผู้อื่นผ่านเรื่องราวในสังคมปัจจุบันของข้าพเจ้า

ความหมายของ “สมดุลของชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” นี้ จึงหมายถึง ชีวิตของมนุษย์ที่ปกติสุข ได้ประสบพบเจอเรื่องราวภายนอกที่ส่งผลต่อจิตใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ภายในและการแสดงออกภายนอกที่ไม่ปกติสุข ผ่านการเฝ้าสังเกตตนเองและการสังเกตผู้อื่น

เรื่องราวที่ข้าพเจ้าสนใจนี้ จำเป็นต้องทำความเข้าใจทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจำนวนหนึ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องราวของพฤติกรรมที่แสดงออกทางร่างกาย ที่มีผลจากสภาวะภายในจิตใจ ให้ออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์นั้น จำเป็นต้องมีรากฐานเพื่อเกิดการถ่ายทอดออกมาอย่างเข้าใจ ข้าพเจ้าจึงมีจุดเริ่มต้นโดยการเลือกเรื่องราวของตนเองถ่ายทอดเป็นงานสร้างสรรค์ก่อน ซึ่งใช้บุคคลอื่นเป็นตัวแทนเรื่องราวของตน แล้วจึงเลือกใช้เรื่องราวภายนอกมาถ่ายทอดภายหลัง

การนำเสนอในเชิงความหมายของสัญลักษณ์

ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้นำเสนอ เนื้อหา เรื่องราว ของพฤติกรรมภายนอก และจิตใจภายใน จากประสบการณ์ของข้าพเจ้า และเรื่องราวของคนในสังคมปัจจุบัน ผ่านมุมมองของข้าพเจ้า ซึ่งปรากฏออกมาเป็นภาพ คนในห้อง แสดงอารมณ์ไร้ชีวิตชีวา และหนักอึ้งตึงเครียด ประกอบกับการแสดงออกในส่วนนี้เป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ เพื่อแทนพื้นที่ห้อง หรือพื้นที่ปิด มีความเทียบแทนพื้นที่ส่วนตัวภายในจิตใจ และองค์ประกอบเครื่องแต่งกาย วัตถุต่าง ๆ แทนสถานะเรื่องราวของแต่ละบุคคล แต่ละชั้นงาน

รูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สมดุลของชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” เป็นผลงานรูปแบบจิตรกรรม แนวทางลัทธิแสดงอารมณ์ (Expressionism) ผ่านเทคนิคสีน้ำมัน บนผ้าใบ มีรูปแบบลักษณะสองมิติ แสดงให้เห็นถึงรูปคนในพื้นที่ห้อง ซึ่งเป็นสถานที่จริง และสถานที่ห้องที่นึกคิดขึ้นเองตามความต้องการ

“สมดุลของชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” คือ ภาพแทนของสภาวะจิตใจของข้าพเจ้า และเรื่องราวสังคมปัจจุบัน ผ่านมุมมองของข้าพเจ้า เพื่อบ่งบอกถึงความรู้สึกภายใน ที่มีต่อเหตุจากเรื่องราวภายนอก เกิดเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ โดยมีรูปแบบการสร้างสรรค์ผ่านการแสดงออกทางฝีแปรง การให้ค่าน้ำหนักแสงเงาแบบค่าน้ำหนักวัตถุโลหะ เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่บิดัน จริงจัง หนักอึ้ง และเพื่อตอบสนองอารมณ์ภายในของข้าพเจ้า

ทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์

ทัศนธาตุกับผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างสรรค์ และการสื่อความหมายทางอารมณ์ ความรู้สึก ข้าพเจ้าใช้ทัศนธาตุต่าง ๆ มาประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม และเนื้อหาเรื่องราว ตอบสนองสอดคล้องกัน อย่างเป็นเอกภาพ ทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์ในผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า มีดังต่อไปนี้

รูปทรง (Form) รูปทรงที่ข้าพเจ้าใช้เป็นรูปทรงที่ไม่ยึดโยงกับความเป็นจริงทั้งหมด โดยมีการ ตัดออก ยืด หด ย่อ ขยาย บางส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราว และอารมณ์ของผลงานที่ต้องการ เช่น ขยายดวงตาให้มีขนาดใหญ่กว่าปกติ หรือขยายวัตถุให้ใหญ่กว่าความเป็นจริง

ภาพที่ 8 ภาพประกอบรายละเอียดของรูปทรง (Form) ในผลงาน

เส้น (Line) เส้นในผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้า เกิดจากเส้นรอบนอกของรูปทรงคน สถานที่ และวัตถุต่าง ๆ รวมถึงเส้นที่เกิดจากร่องรอยของฝีแปรง ข้าพเจ้าตั้งใจตัดเส้นรอบนอกของคน และองค์ประกอบในบางจุดของบางผลงาน เพื่อเน้นย้ำให้เกิดความรู้สึกหนักแน่น หนักอึ้ง

ภาพที่ 9 ภาพประกอบรายละเอียดของเส้น (Line) ในผลงาน

สี (Color) สีในผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้าถือเป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก บรรยากาศในผลงาน บอกสภาวะทางอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

น้ำหนัก (Light and Shadow) ค่าน้ำหนัก แสงและเงา ในผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้านั้นให้ค่าน้ำหนักแสงเงาจากความรู้สึกภายในของข้าพเจ้าโดยไม่อิงหลักของความเป็นจริงทั้งหมด การให้ค่าน้ำหนักแสงเงาของผิวคนนั้น ข้าพเจ้าใช้วิธีการให้ค่าน้ำหนักแสงและเงาลักษณะเดียวกันกับวัตถุโลหะ เมื่อวัตถุโลหะถูกแสงกระทบแล้ว จะเกิดค่าน้ำหนักที่สว่าง และมีดัดกันอย่างชัดเจน เพื่อให้อารมณ์ความรู้สึกของคนหนักอึ้ง จริงจัง และให้สอดคล้องกับเนื้อหา

ภาพที่ 10 ภาพประกอบรายละเอียดของสี (Color) ในผลงาน

ภาพที่ 11 ภาพประกอบรายละเอียดของน้ำหนัก (Light and Shadow) ในผลงาน

พื้นที่ว่าง (Space) การเว้นพื้นที่ว่างของข้าพเจ้า เป็นส่วนช่วยเสริมความรู้สึกทางอารมณ์ของผลงานเป็นอย่างมาก ใช้พื้นที่ว่างโดยรอบของคน หรือพื้นที่ห้อง ซึ่งเป็นพื้นที่จำกัดเพื่อแทนพื้นที่เฉพาะของจิตใจภายใน⁹

ภาพที่ 12 ภาพประกอบรายละเอียดของพื้นที่ว่าง (Space) ในผลงาน

ข้าพเจ้าต้องการให้ผลงานจิตรกรรมเกิดเอกภาพ เกิดความงาม ให้มีความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขององค์ประกอบภาพ รวมถึงจังหวะของภาพ และความขัดแย้งของรูปทรงขนาดของรูปทรง ให้เกิดเอกภาพที่สมดุล โดยมีหลักการดังนี้

เอกภาพ (Unity) หมายถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความกลมกลืนกัน เอกภาพในด้านศิลปะ คือ การจัดภาพให้เกิดความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน ไม่กระจัดกระจาย หรือก่อให้เกิด

⁹ มัย ตะติยะ, *สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์*, (กรุงเทพฯ: วาดศิลป์ จำกัด, 2562), 82.

ความสับสน แม้จะมีส่วนแตกแยกไปบ้าง แต่พอดูภาพรวมแล้วเกิดความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ความสมดุล (Balance) ความสมดุล หรือดุลยภาพ เป็นคุณสมบัติในการจัดภาพให้เกิดความสมดุล ยึดเอาส่วนกลางของภาพเป็นหลักในการแบ่งกลางภาพ หรือเส้นแบ่งกึ่งกลางเป็นภาพหลักในการแบ่ง มีด้านบน ด้านล่าง ด้านซ้าย ด้านขวา จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ทั้งสองด้าน ซ้าย ขวา สมดุลกัน ซึ่งการจัดสมดุลแบ่งออกเป็น ความสมดุลให้รูปร่าง รูปทรง ซ้ายขวาเหมือนกัน และความสมดุลกันโดยการจัดภาพให้รูปร่าง รูปทรง ซ้ายขวาไม่เหมือนกัน แต่รู้สึกในการถ่วงน้ำหนักที่สมดุลกัน

จังหวะและจุดสนใจ (Rhythm and Emphasis) การจัดจังหวะภาพและจุดสนใจอีกความหมายหนึ่งคือ จุดเด่น จุดสนใจ เป็นจุดที่ให้ภาพนั้นเกิดความน่าสนใจ โดยการเน้นและผ่อนของจังหวะภาพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ จุดเด่นหลัก และจุดเด่นรอง

จุดเด่นหลัก เป็นจุดที่ให้ความสำคัญมากที่สุด เป็นจุดที่แสดงให้เห็นชัดเจนที่สุดในผลงาน

จุดเด่นรอง เป็นส่วนช่วยเสริมจุดเด่นหลัก ให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้น

ความกลมกลืนและความขัดแย้ง (Harmony and Contrast)

ความกลมกลืน หมายถึง การนำทัศนธาตุต่าง ๆ ที่ต้องการสร้างสรรค์ มาจัดให้เกิดความประสานกลมกลืน มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน ความกลมกลืนมีหลายประเภท เช่น ความกลมกลืนของ เส้น รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี ค่าน้ำหนัก รวมไปถึงความกลมกลืนของเนื้อหาสาระ

ความขัดแย้ง หมายถึง ความผิดแปลกแตกต่างไปจากกลุ่ม ในลักษณะที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะ เป็นรูปทรง หรือเนื้อหา¹⁰

¹⁰ หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์, เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

วิธีการดำเนินงาน

การหาข้อมูล

1. การหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการเฝ้าสังเกตสภาวะภายนอกและภายในของตนเอง จากนั้นสังเกตพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต และแง่มุมต่าง ๆ ของกลุ่มคนในสังคม รวมถึงบุคคลใกล้ตัว

2. หาข้อมูลทางทฤษฎีเป็นตัวอ้างอิงที่สามารถสนับสนุนความคิดของข้าพเจ้า เช่น ทฤษฎีจิตวิทยาของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ทางศาสนาพุทธ เรื่องชั้นที่ 5

3. ค้นคว้าข้อมูลรูปภาพ เพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้กล้องถ่ายรูป บันทึกที่รูปคนและสถานที่ต่าง ๆ

การสำรวจข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลภาพถ่ายที่ผ่านการจัดองค์ประกอบ สี น้ำหนักแสงเงา เรียบร้อยแล้ว จึงสร้างภาพร่างลายเส้นจากดินสออย่างคร่าว ๆ รวมกับภาพร่างที่อยู่ในความคิด เพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจริงในลำดับต่อไป

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน

1. เฟรมผ้าใบ (Frame Canvas)
2. ดินสอ (Pencil)
3. สีน้ำมัน (Oil Colour)
4. พู่กัน (Brush)
5. จานสี (Palette)
6. น้ำมันลินสีด (Linseed Oil)
7. น้ำยาทำความสะอาดพู่กัน (Solvent)
8. กล้องถ่ายรูป (Camera)

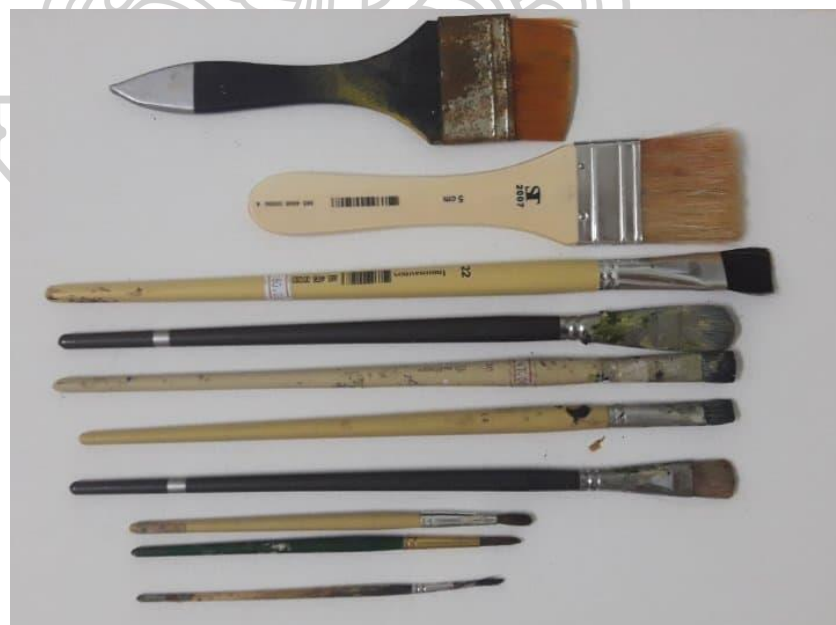
ภาพที่ 13 ภาพ เฟรมผ้าใบ (Frame Canvas)

ภาพที่ 14 ภาพ ดินสอ (Pencil)

ภาพที่ 15 ภาพ สีน้ำมัน (Oil Colour)

ภาพที่ 16 ภาพ พู่กัน (Brush)

ภาพที่ 17 จานสี (Palette)

ภาพที่ 18 ภาพ น้ำมันลินสีด (Linseed Oil)

ภาพที่ 19 ภาพ น้ำยาทำความสะอาดฟุ้ง (Solvent)

ภาพที่ 20 ภาพกล้องถ่ายรูป (Camera)

กระบวนการทำงาน

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม โดยเริ่มจากการถ่ายภาพที่จัดองค์ประกอบ แสงเงา วัตถุ เครื่องแต่งกาย จนเป็นที่พอใจ จากนั้นเริ่มการร่างภาพลงบนเฟรมผ้าใบ และเขียนสีน้ำมันไปตามจุดต่าง ๆ ที่ละส่วนที่ละจุด โดยมีกระบวนการทำงานดังนี้

เตรียมเฟรมผ้าใบที่สั่งทำขึ้นตามขนาดที่ต้องการ และเริ่มกระบวนการทำงานดังนี้

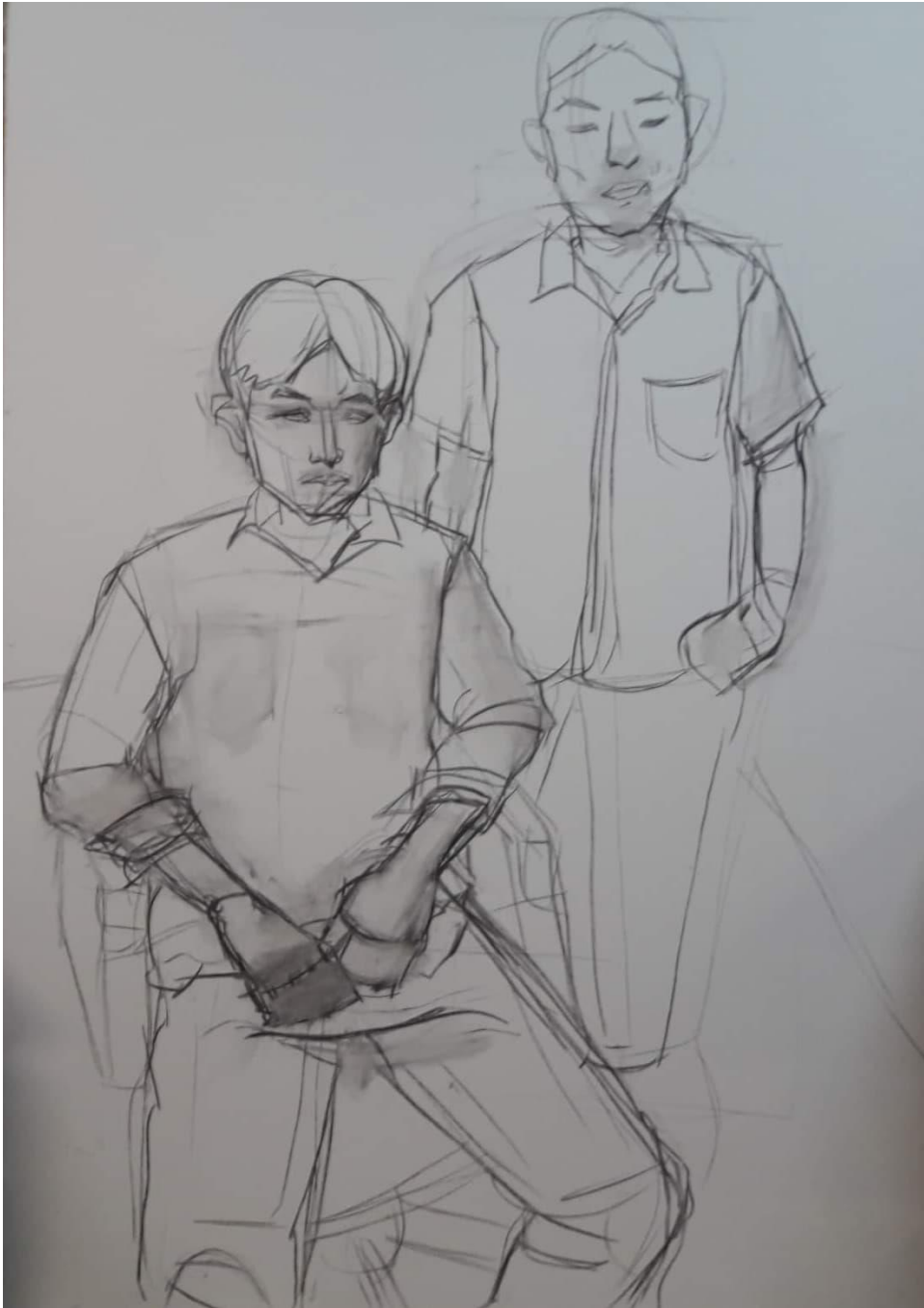
ภาพที่ 21 ภาพ เฟรมผ้าใบก่อนสร้างสรรค์ผลงาน

1. เริ่มจากการร่างภาพดินสออย่างคร่าว ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลงาน
2. เมื่อได้ภาพร่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะเน้นเส้นร่างด้วยสีน้ำมัน ในส่วนที่ต้องการอีกครั้งหนึ่ง เพื่อความชัดเจนของภาพร่าง และง่ายต่อการเขียนสีน้ำมันในขั้นตอนต่อไป
3. เมื่อเสร็จจากการร่างด้วยสีน้ำมันแล้ว จึงทำการเขียนสีน้ำมันลงที่ละจุด เริ่มจากองค์ประกอบหลัก หรือตัวคนเป็นอันดับแรก
4. เมื่อทำการเขียนสีในองค์ประกอบหลักแล้ว จึงเขียนสีน้ำมันลงในองค์ประกอบรอง หรือสภาพแวดล้อมของห้องในภาพ

5. เมื่อเริ่มเห็นบรรยากาศโดยรวมของภาพในระดับหนึ่งแล้ว จะดูภาพรวมที่ออกมาเป็นที่พึงพอใจมากน้อยเพียงใด
6. เมื่อเกิดจุดที่ไม่พอใจ จะทำการแก้ไข เปลี่ยนแปลงด้วยวิธีการใด โดยไม่ยึดตามรูปแบบที่วางไว้ในตอนต้นทั้งหมด เพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์ออกมาสอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราว และตอบสนองสภาวะความต้องการภายในจิตใจ ในขณะนั้น

ภาพที่ 22 ภาพถ่ายต้นแบบ

ภาพที่ 23 ภาพร่างโดยใช้ดินสอ

ภาพที่ 24 ภาพเน้นเส้นร่างด้วยสีน้ำมัน

ภาพที่ 25 ภาพเขียนสีน้ำมันจากองค์ประกอบหลัก

ภาพที่ 26 26 ภาพเขียนสีน้ำมันในส่วนขององค์ประกอบรอง

ภาพที่ 27 ภาพโดยรวมของผลงาน

ภาพที่ 28 ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

สรุป

ข้าพเจ้าประมวลความคิด และค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน และพัฒนารูปแบบ ตามลำดับ

“สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” มีที่มาจากการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิด และการดำเนินชีวิตของตนเอง มีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่ส่งผลต่อความรู้สึกภายใน โดยเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกระทำภายนอก จากนั้นจึงสนใจสังเกตผู้คนใกล้ซิด

ความหมายของ “สมดุลของชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” นี้หมายถึง ชีวิตของมนุษย์ที่ปกติสุข ได้ประสบพบเจอเรื่องราวภายนอกที่ส่งผลต่อจิตใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ภายใน และการแสดงออกภายนอกที่ไม่ปกติสุข ผ่านการเฝ้าสังเกตตนเองและการสังเกตผู้อื่น

“สมดุลของชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” เป็นผลงานรูปแบบจิตรกรรม แนวทางลัทธิแสดงพลังอารมณ์ (Expressionism) ผ่านเทคนิคสีน้ำมัน บนผ้าใบ มีรูปแบบลักษณะสองมิติ แสดงให้เห็นถึงรูปคนในพื้นที่ห้อง ซึ่งเป็นสถานที่จริง และสถานที่ห้องที่นึกคิดขึ้นเองตามความต้องการ

“สมดุลของชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” คือ ภาพแทนของสภาวะจิตใจของข้าพเจ้า และเรื่องราวสังคมปัจจุบัน ผ่านมุมมองของข้าพเจ้า เพื่อบ่งบอกถึงความรู้สึกภายใน ที่มีต่อเหตุการณ์เรื่องราวภายนอก เกิดเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ โดยมีรูปแบบการสร้างสรรค์ผ่านการแสดงออกทางสีแปร่ง การให้ค่าน้ำหนักแสงเงาแบบค่าน้ำหนักวัตถุโลหะ เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่บิตัน จริงจัง หนักอึ้ง และเพื่อตอบสนองอารมณ์ภายในของข้าพเจ้า

บทที่ 4 การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงาน

การสร้างสรรควิทยานิพนธ์ หัวข้อ “สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” เป็นการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม โดยมีการพัฒนาด้านเนื้อหา เรื่องราว และเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค มีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

เมื่อเกิดความสนใจในเนื้อหา การเปลี่ยนแปลงวิธีการคิด และการดำเนินชีวิตของตนเอง ที่มีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่ส่งผลต่อความรู้สึกภายใน โดยเป็นต้นเหตุ และตัวกำหนดพฤติกรรมการกระทำภายนอกนั้น จึงเริ่มสังเกตคนใกล้ตัว และเริ่มสร้างสรรคผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ในระยะแรก เป็นจุดเริ่มต้นของการนำเสนอเรื่องราวของสภาวะ “ร่างกาย และจิตใจ” ผลงานสร้างสรรคระยะนี้ มักใช้การเปรียบเทียบสองสิ่ง เลือกใช้คนในผลงานคนสองคน เปรียบเทียบกันโดยคนสองบุคลิก โดยการเลือกแบบจากคนใกล้ชิดที่สุด และเนื้อหาเรื่องราวจากคนใกล้ชิดที่สุดเพียงคนเดียวเท่านั้น

ปัญหาของการสร้างสรรคระยะที่ 1 คือ มิติทางเนื้อหาเรื่องราว และมิติทางวิธีคิด ที่น้อย และตรงไปตรงมา ข้าพเจ้าจึงหาแง่มุมในการพัฒนาผลงานสร้างสรรคเพิ่มในระยะต่อไป

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ภาพที่ 29 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “หญิงสาวในชุดเหลือง 1” 2559

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 110 x 160 ซม.

ภาพที่ 30 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “หญิงสาวในชุดเหลือง 2” 2559

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 120 x 150 ซม.

ภาพที่ 31 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “หมากเกมสนี่” 2559

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 120 x 160 ซม.

การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ในระยะเวลาที่ 2 เกิดการพัฒนาเพิ่มในสองด้าน คือ ด้านเนื้อหา และเทคนิควิธีการสร้างสรรค์

ด้านเนื้อหา ข้าพเจ้าขยายขอบเขตของเนื้อหาเรื่องราวให้กว้างขึ้น โดยการสังเกตร่องราวทางพฤติกรรมของคนรอบข้างที่มีความหลากหลายขึ้น รวมถึงเรื่องราวของเหตุการณ์สังคมที่ผ่านเข้ามา

ด้านเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ การสร้างผลงานในระยะที่ 1 จะเขียนสีน้ำมันลงบนผ้าใบให้ภาพรวมเสร็จทั้งหมด และเก็บรายละเอียดในส่วนที่ต้องการเน้นภายหลัง โดยการสร้างสรรค์ในระยะที่ 2 นั้น ขึ้นที่ 2 เป็นต้นไป เกิดการทดลองเทคนิควิธีการทางจิตรกรรมในรูปแบบ จิตรกรรมใต้สี (Underpainting) เทคนิคนี้ข้าพเจ้าเริ่มด้วยการลงค่าน้ำหนักด้วยสี น้ำตาล และขาว ให้สมบูรณ์ทั้งหมด เมื่อสีแห้งแล้ว จึงลงสีที่ต้องการเคลือบลงไปภายหลัง

ผลงานสร้างสรรค์ในระยะนี้ ข้าพเจ้าค้นพบวิธีการนำเสนอที่พึงพอใจ ทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราว และอารมณ์ภายในผลงาน จึงยึดวิธีการสร้างสรรค์นี้ เพื่อพัฒนาในระยะต่อไป

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

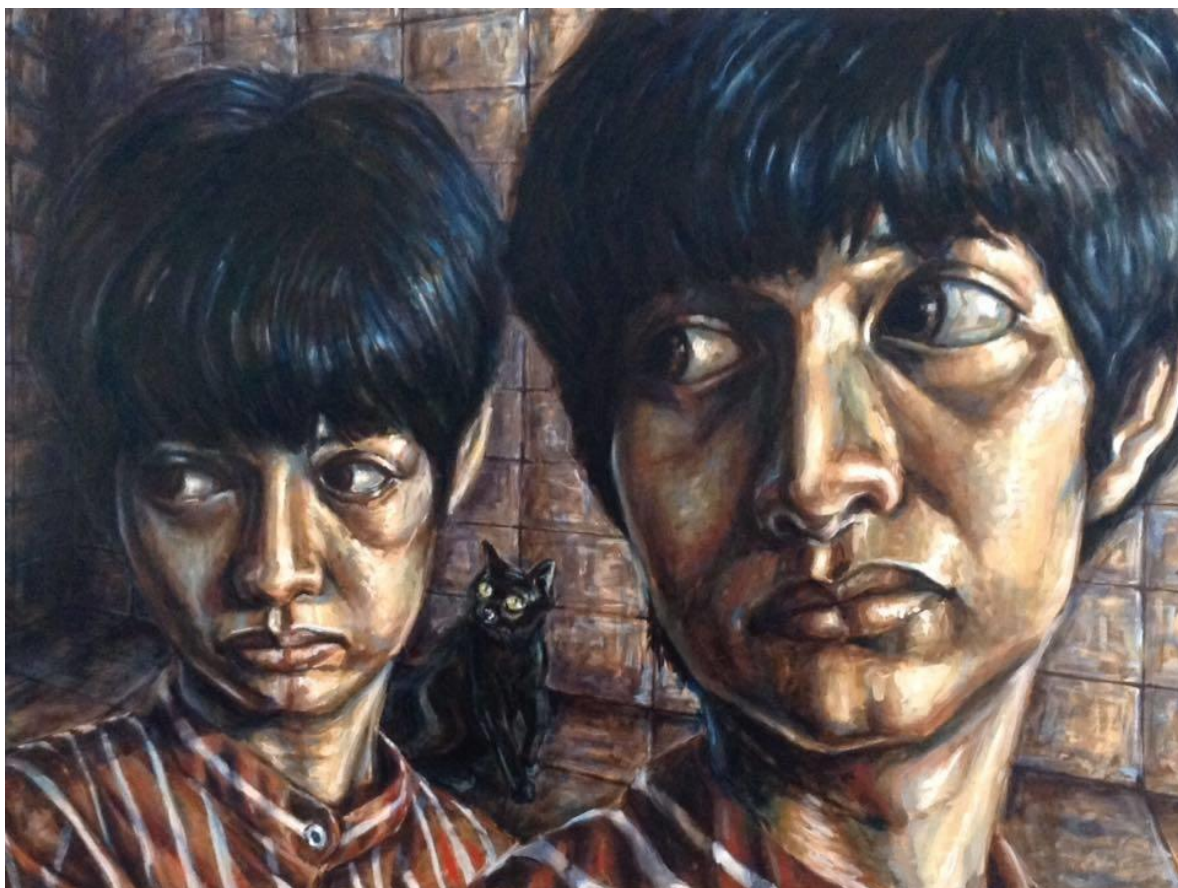

ภาพที่ 32 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “ ยิ้ม ” 2559

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 120 x 170 ซม.

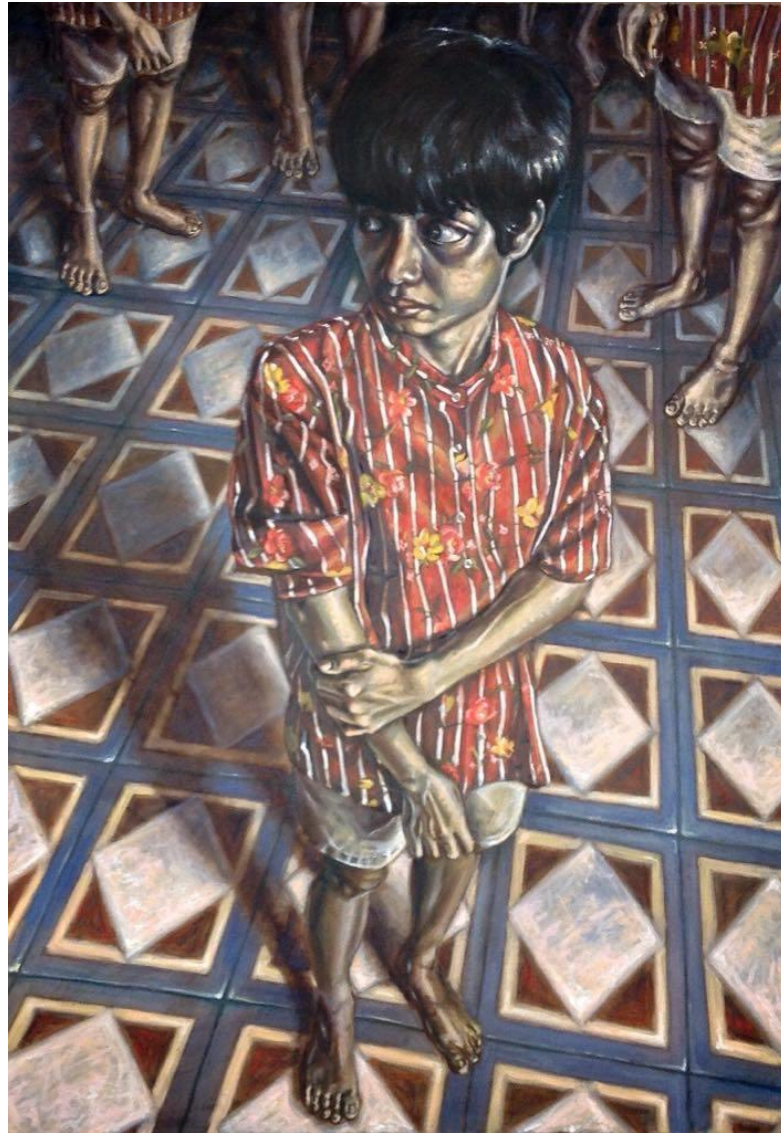

ภาพที่ 33 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน “คนในห้อง” 2560

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 110 x 150 ซม.

ภาพที่ 34 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “คนในห้อง 2” 2560

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 150 x 190 ซม.

ภาพที่ 35 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “ กำแพงสีแดง ” 2560

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 150 x 180 ซม.

ภาพที่ 36 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน “ เขา และ เธอ ” 2560

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 120 ซม.

ภาพที่ 37 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน “เดินหน้า ?” 2560

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 120 ซม.

ภาพที่ 38 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน “ เกมสืชีวิต ” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 120 x 150 ซม.

ภาพที่ 39 ภาพผลงานก่อนนิทรรศานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน “ เกมสชีวิต 2 ” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 150 ซม.

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ผลงานวิทยานิพนธ์ เป็นการต่อยอดทางเนื้อหา วิธีการคิด จากผลงานสร้างสรรค์ในระยะที่ 2 ทั้งหมด ด้านเทคนิควิธีการทางจิตกรรม ในชุดผลงานวิทยานิพนธ์นี้ มุ่งเน้นการเขียนสีน้ำมันลงไปในที่ละจุดให้สมบูรณ์ พยายามเก็บรายละเอียดในภายหลังให้น้อยที่สุด เพื่อตอบสนองความต้องการของสภาวะจิตใจของข้าพเจ้าในขณะนั้นให้ออกมาได้รวดเร็วและตรงจุดที่สุด

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ผลงานชิ้นนี้ คือ ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นเดียว ที่คนในภาพไม่อยู่ในพื้นที่ห้อง สืบเนื่องมาจากการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ สร้างสรรค์ในระหว่างความร่วมมือโครงการ “Seascape” โดยภาควิชาจิตกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร

จึงเป็นที่มาของแรงบันดาลใจในผลงานชิ้นนี้ ซึ่งเปรียบเทียบกับสภาวะจิตใจของคน กับคลื่นน้ำทะเลที่มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา

ลักษณะองค์ประกอบของผลงานนั้น เน้นการแสดงอารมณ์ผ่านใบหน้าคนเป็นหลัก ใช้คลื่นน้ำทะเลในเชิงสัญลักษณ์แทนสภาวะจิตใจในขณะนั้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ที่มาของเนื้อหาเรื่องราว เกิดจากรูปร่าง สัดส่วนร่างกายในแบบสังคมนิยม กับการทำให้คุณค่าของการทำศัลยกรรมเกินความจำเป็น โดยเกิดคำถามตามมาว่า เป็นสิ่งที่ต้องการในการเติมเต็มชีวิตให้มีความสุขแล้วจริงหรือ

ลักษณะองค์ประกอบของผลงาน มีการขยายสัดส่วนของตุ๊กตาพลาสติกให้มีขนาดใหญ่กว่าปกติ เพื่อให้ความสำคัญกับตุ๊กตาพลาสติกเป็นอันดับแรก โดยมีผู้หญิงอยู่ด้านหลังเพื่อให้เห็นลดทอนความสำคัญที่รองลงมา และผู้หญิงคนเดียวกันในภาพสะท้อนของกระจก แสดงอาการครุ่นคิด โดยไม่มีคำตอบต่อเหตุการณ์นี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 – 5

ที่มาของเนื้อหา เรื่องราว ได้รับแรงบันดาลใจมาจากการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งในสังคมเมือง และสภาวะจิตใจของข้าพเจ้าในเวลานั้น โดยการดำเนินชีวิตและการทำงานในสังคมเมืองที่วุ่นวายซ้ำซาก ใช้ชีวิตแบบไร้ชีวิตา ดำเนินไปตามระบบที่ถูกกำหนดไว้

ลักษณะองค์ประกอบของผลงาน เน้นการแสดงอารมณ์ผ่านใบหน้าและท่าทาง ให้ค่าน้ำหนักแบบเดียวกับการให้ค่าน้ำหนักของวัตถุโลหะ เพื่อให้เกิดความรู้สึกหนักอึ้ง และไร้ชีวิตชีวา

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 – 7

ที่มาทางเนื้อหา และแรงบันดาลใจเกิดจากอารมณ์ความรู้สึก และความปรารถนาต่อเพศตรงข้ามของข้าพเจ้าในขณะนั้น

ลักษณะองค์ประกอบของผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 เป็นรูปชายหญิงในพื้นที่ห้อง ผลงานนี้เป็นการเว้นพื้นที่มากที่สุดของผลงานชุดวิทยานิพนธ์ เพื่อให้เกิดระยะระหว่างคนและผลเซอร์รี่ ซึ่งแทนค่าเป็นสัญลักษณ์ของความปรารถนา รสปรารถนา

ผลงานชิ้นที่ 7 เป็นการจำลองรูปแบบเกมส์บันไดงูให้ออกมาในสภาพห้องปกติ ส่วนหัวของบันไดนั้นถูกตัดด้วยองค์ประกอบของภาพ เพื่อไม่เห็นจุดสูงสุดของบันได โดยมีผู้หญิงในภาพสองคนเป็นผู้คุมเกมส์ เพื่อแสดงสภาวะอารมณ์ของข้าพเจ้าที่เปรียบดังเกมส์บันไดงูในขณะเวลานั้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 8

ที่มาทางเนื้อหา และแรงบันดาลใจเกิดจากการดำเนินใช้ชีวิตในสังคมทุนนิยม ที่มีการแข่งขันมาก จึงเป็นที่มาของคำถามในการแข่งขันนี้ ว่าแท้จริงแล้วเราต้องการสิ่งใด เปรียบได้กับการเดินทางที่มีทางเลือกหลากหลาย

ลักษณะองค์ประกอบของผลงานเป็นภาพบุคคลหนึ่งกำลังเล่นเกมส้อมากู อีกปากหนึ่งของโต๊ะจะเห็นมือและขาทางเกที่มีลักษณะเดียวกันกับบุคคลหลักของภาพ ในตารางหมากนั้นตัว

หมากเป็นชุดสี่เดียวกันทั้งหมด เพื่อแสดงเป็นนัยยะว่า แท้จริงแล้วทางเลือกในการดำเนินชีวิต อยู่ที่ เราเป็นคนควบคุมให้เกิดผลลัพธ์แบบใด ต้องการให้ผลออกมาในทิศทางไหน และมุมมองโต๊ะนั้น เป็นมุมมองเปิด เพื่อต้องการให้ผู้ชมเป็นส่วนหนึ่งในการหาผลลัพธ์ของเกมส์หมากนี้ เสมือนนั่งอยู่ อีกฟากหนึ่งของโต๊ะ

ความสัมพันธ์ของกระบวนการทางจิตรกรรม

ผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ด้วยการเขียนสีน้ำมันลงบน ผ้าใบ โดยทิ้งรอยรอยของฝีแปรงไว้ให้เห็น การสร้างสรรค์ผลงานนั้นจะเริ่มจากการเขียนสีน้ำมันไปที่ละจุด จากองค์ประกอบหลัก หรือคนในภาพเสียก่อน จึงเขียนสีน้ำมันในองค์ประกอบที่ลงลงมา ภายหลัง

ความโดดเด่นของเทคนิควิธีการสร้างสรรค์

การเลือกต้นแบบคนที่มีเอกลักษณ์ ใบหน้ามีมิติในการแสดงอารมณ์ได้ชัดเจน เป็นสิ่ง สำคัญต่ออารมณ์ และเรื่องราวที่ต้องการจะถ่ายทอดมาก ข้าพเจ้าใช้ดินสอร่างภาพอย่างคร่าวๆ และตัดเส้นเน้นส่วนที่ต้องการ เพื่อถ่ายทอดการเขียนสีมากขึ้น โดยสิ่งที่โดดเด่นในผลงานสร้างสรรค์ ของข้าพเจ้า คือ การให้ค่าน้ำหนักในภาพ โดยเฉพาะค่าน้ำหนักของคนในภาพ ให้ออกมามี ลักษณะเดียวกับค่าน้ำหนักของวัตถุโลหะ เพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่หนักอึ้ง ทึบตัน และสีใน ผลงานทุกชิ้นมักมีสีเทาแทรกอยู่ เพื่อเน้นย้ำสภาวะความรู้สึกหนักอึ้ง และทึบตัน

การสัมผัสความงาม สุนทรียภาพ

ผลงานของข้าพเจ้าต้องการแสดงความงามผ่านฝีแปรง และเทคนิควิธีการเฉพาะตัว ซึ่งมี ผลสอดคล้องต่อเนื้อหาที่ต้องการสร้างสรรค์ เป็นความงามที่เกิดขึ้นจากสภาวะอารมณ์จริง ซึ่งเกิด จากความรู้สึกในความอึดอัด ไม่สดใส นำมาสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นสุนทรียภาพในรูปแบบหนึ่ง

มิติของอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอดผ่านเทคนิควิธีการทางจิตรกรรม

มิติของอารมณ์ในผลงานของข้าพเจ้านั้น ถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรมแสดงพลังอารมณ์ (Expressionism) ในขณะเดียวกันข้าพเจ้าเลือกใช้ห้อง หรือพื้นที่ส่วนตัว เป็นภาพสัญลักษณ์แทนพื้นที่ภายในจิตใจ ซึ่งมีความเป็นพื้นที่ส่วนตัวเช่นกัน โดยมีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมของตนเองและสังคมใกล้เคียง ที่ส่งผลต่อความรู้สึกภายใน ทำให้เป็นต้นกำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกมาภายนอก

ข้าพเจ้าคิดว่าตัวข้าพเจ้า และสังคมที่ข้าพเจ้าดำเนินชีวิตอยู่ อยู่ในสังคมที่ยึดติดกับวัตถุให้ความสำคัญกับคุณค่าของเงิน และชื่อเสียงในระยะเวลานั้น จนทำให้การดำเนินชีวิตและวิธีคิดเปลี่ยน ส่งผลถึงสภาพจิตใจที่มีผลออกมาในทางลบ ข้าพเจ้าจึงต้องการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่แสดงถึงสภาวะภายในที่มีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงตามสังคมภายนอกต่อเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านทางรูปคนในพื้นที่ห้อง

ภาพที่ 40 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน “สภาวะอารมณ์หนึ่ง” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 120 ซม.

ภาพที่ 41 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน "X Body" 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 140 x 170 ซม.

ภาพที่ 42 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน “สภาวะอารมณ์” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 80 x 100 ซม./ ชิ้น

ภาพที่ 43 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน “สภาวะการณ์ 2” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 80 x 100 ซม. / ชิ้น

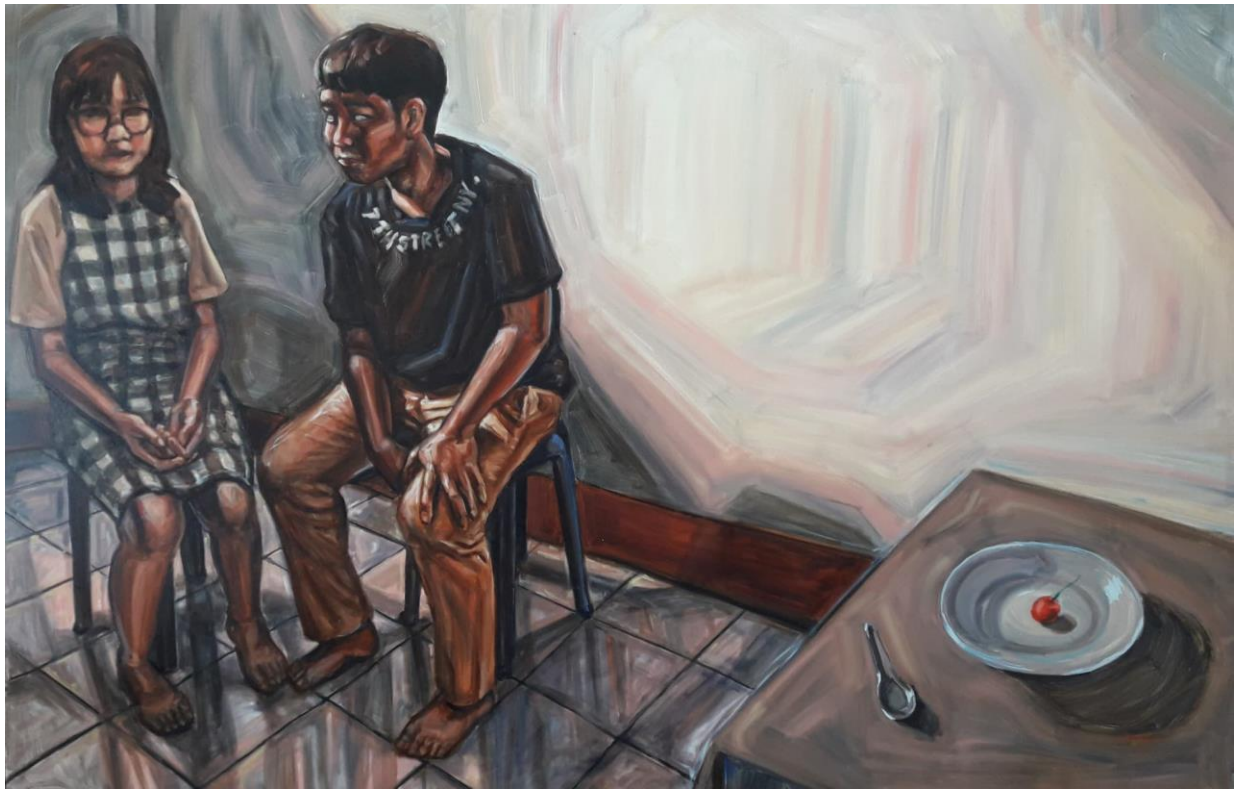

ภาพที่ 44 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน “ 13.30 น.” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 100 x 160 ซม.

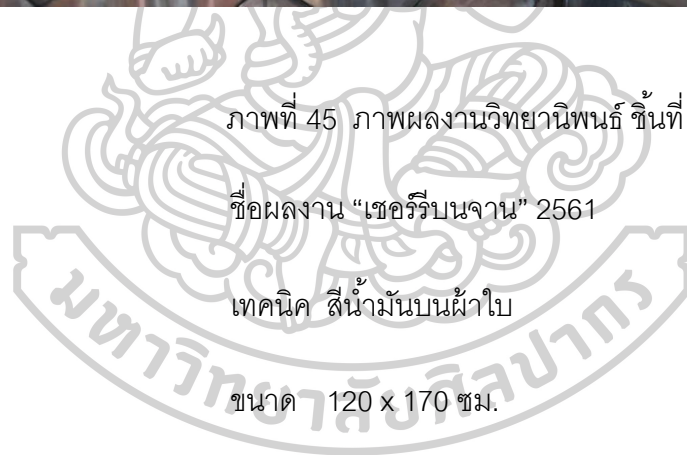

ภาพที่ 45 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน “เชอร์รี่บนจาน” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 120 x 170 ซม.

ภาพที่ 46 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน “ บ้านไผ่ ” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 140 x 170 ซม.

ภาพที่ 47 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน “เดินหมาก” 2561

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 130 x 150 ซม.

สรุป

การสร้างสรรค์ผลงานในระยะแรก คือจุดเริ่มต้นของความสนใจต่อพฤติกรรมภายนอก และจิตใจภายใน การสร้างสรรค์ผลงานระยะนี้เป็นการเปรียบเทียบของสองสภาวะ สองสิ่ง สองอารมณ์บุคคลิก จากบุคคลใกล้เคียงตัวเพียงคนเดียว ซึ่งมีการแสดงออกทางเนื้อหาเรื่องราวที่ได้ผลลัพธ์ไม่น่าประทับใจนัก จึงเป็นที่มาของการพัฒนาผลงานระยะต่อมา ระยะต่อมานี้ขยายขอบเขตเรื่องราวจากกลุ่มคนที่หลากหลายมากขึ้น ทดลองใช้เทคนิคจิตรกรรมใต้สี (Underpainting) ระยะนี้เป็นระยะที่ข้าพเจ้าได้ทดลอง และศึกษาทฤษฎีเพิ่มเติม รวมถึงพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ภายหลังได้ปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการแบบจิตรกรรมใต้สี (Underpainting) เป็นการเขียนผลงานจิตรกรรมให้เสร็จทีละจุด เพื่อการตอบสนองความต้องการในสภาวะอารมณ์นั้น ๆ ได้ทันที ซึ่งได้ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจต่อเนื้อหาและเทคนิควิธีการ จนเกิดการตกตะกอนเป็นที่มาของผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ” ในท้ายที่สุด

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ ” เป็นการถ่ายทอดสภาวะอารมณ์ภายในจิตใจ ที่มีเหตุเกิดจากเรื่องราวทางอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยมีที่มาของแรงบันดาลใจจากการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยให้ความสำคัญต่อการใช้ชีวิตจากสิ่งที่มี จากสิ่งที่เป็น เปลี่ยนเป็นความต้องการไขว่คว้าทางวัตถุ การยอมรับในตนจากผู้อื่น ตามค่านิยมความสำเร็จแบบทุนนิยม ต้องการความสำเร็จตามแบบแผนสังคมนิยมอย่างมาก และต้องการในเวลาอันสั้น เป็นที่มาของความคาดหวัง ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ในแบบที่ผู้คนในสังคมปัจจุบันยอมรับ สร้างแรงกดดันต่อตนเองเปลี่ยนวิถีคิด การดำเนินชีวิต ภายหลังเกิดการสังเกตถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางลบอย่างช้า ๆ จากความรู้สึกต่อการคาดหวัง และสร้างแรงกดดันต่อตนเอง รับรู้ถึงการแสดงออกต่อผู้อื่นที่เปลี่ยนไป ทั้งหน้าตาที่มัดเกร็งมากขึ้น เกิดข้อสังเกตต่อสภาวะจิตใจที่หดหู่ ห่อเหี่ยวทางอารมณ์ จึงเกิดการรับรู้และเกิดความสนใจต่อ “ร่างกายและจิตใจ” ที่เชื่อมโยง และส่งผลถึงกันและกัน จึงเป็นที่มาทางความคิดของผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด “ สมดุลชีวิตที่ปกติ ในความไม่ปกติ ” โดยการสังเกต “ร่างกายและจิตใจ” ตนเอง และผู้อื่นผ่านเรื่องราวในสังคมปัจจุบัน

นั้นข้าพเจ้าได้เฝ้าสังเกตอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง และคนรอบข้างผ่านการแสดงออกทางกายภาพ โดยมีปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่มีผลของความรู้สึกภายในเป็นตัวกำหนดการแสดงออกของพฤติกรรมภายนอก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวจากการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน หน้าที่การงาน รวมไปถึงเพศสภาพ จึงนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสองมิติ ในแนวทางการแสดงพลังอารมณ์ (Expressionism) โดยการสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพคนในพื้นที่ห้อง หรือพื้นที่ส่วนตัว เป็นภาพสัญลักษณ์แทนพื้นที่ภายในจิตใจ ซึ่งมีความเป็นพื้นที่ส่วนตัวเช่นกัน โดยมีเรื่องราวย่อยที่แตกต่างกันไปในแต่ละชิ้นงาน

ในการขบวนการสร้างสรรค์นั้น ข้าพเจ้าใช้การถ่ายภาพต้นแบบคน ที่ผ่านการจัดองค์ประกอบของสี แสงเงา เป็นที่ต้องการแล้ว จึงนำมาถ่ายทอดโดยใช้เทคนิคสีน้ำมัน โดยไม่ได้อิงจากต้นแบบทั้งหมด ปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม และสภาวะทางอารมณ์ในช่วงเวลานั้น

รายการอ้างอิง

จันทวัน เบ็ญจวรรณ. “อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อมนุษย์.” เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://human.tru.ac.th/elearning/Human%20Being/human-detail1_5.html

เฉลิมเกียรติ ฝิวนวล. “จิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์.” พิมพ์ครั้งที่ 3. (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2526).

ชูพียา เจาะอารง. “แนวคิดของสีในเชิงจิตวิทยา.” คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/75?fbclid=IwAR274XTuGIZRfRKcJNN>

- hoaaak_0hCuBR4PSxeEHh_SXOwxNaIBZ1L29CSo

ณัฐฐชา วงษ์วานิช. “ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญวิทยา.” เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<http://oknation.nationtv.tv/blog/Poramin9/2010/10/19/entry-2>

ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. “อะไร(แม่ง)ก็เป็นศิลปะ.” เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

https://www.maticchonweekly.com/column/article_20554

“ภาพผีพระหัตถ์ในหลวง.” เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/a/nadeewit.ac.th/loveking625805/keiyw-kab-nihlwnng>

มัย ตะตียะ. “สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์.” (กรุงเทพฯ: วาดศิลป์ จำกัด, 2562), 82.

ศลิษา แป้นบรรจง. “ซันท์ 5.” เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

https://sites.google.com/site/salisa3989/maryath-thiy/khanth5?fbclid=IwAR2ay9em8EGg_0lfuMHU6gTxCtlHeh1XiUips7EP1g7xeYy4Caefd0K9Gmk

ศุภชัย สิงห์บุศย์. “ประวัติศาสตร์ ศิลปะตะวันตก.” (กรุงเทพฯ: วาดศิลป์, 2562), 180.

“หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์.” เข้าถึงเมื่อ 9 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/a/bicec.ac.th/e-learning/hnwy-thi-1-hlak-kar-cad-xngkh-prakxb-silp-hna5?tmpl=%2Fsystem%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog=1>

prkxb- silp-

hna5?tmpl=%2Fsystem%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog=1

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายธนภณ พร้อมญาติ
วัน เดือน ปี เกิด	23 กันยายน
สถานที่เกิด	ลำปาง
วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี (ศิลปบัณฑิต) สาขาวิชา ทัศนศิลป์ ภาควิชาเอก จิตรกรรม สากล คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ที่อยู่ปัจจุบัน	632/2 หมู่5 ต.ชมพู อ.เมือง จ.ลำปาง
ผลงานตีพิมพ์	2558 นิทรรศการแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ “Still Alive” ประจำปีศึกษา 2559 ของนักศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตรกรรม ชั้นปีสุดท้าย คณะ จิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาลัยศิลปากร ณ หอศิลป์ร่วม สมัยราชดำเนิน กรุงเทพฯ ฯ

